

Eldri

Landsfelag Pensjónista

ARNE THORSTEINSSON

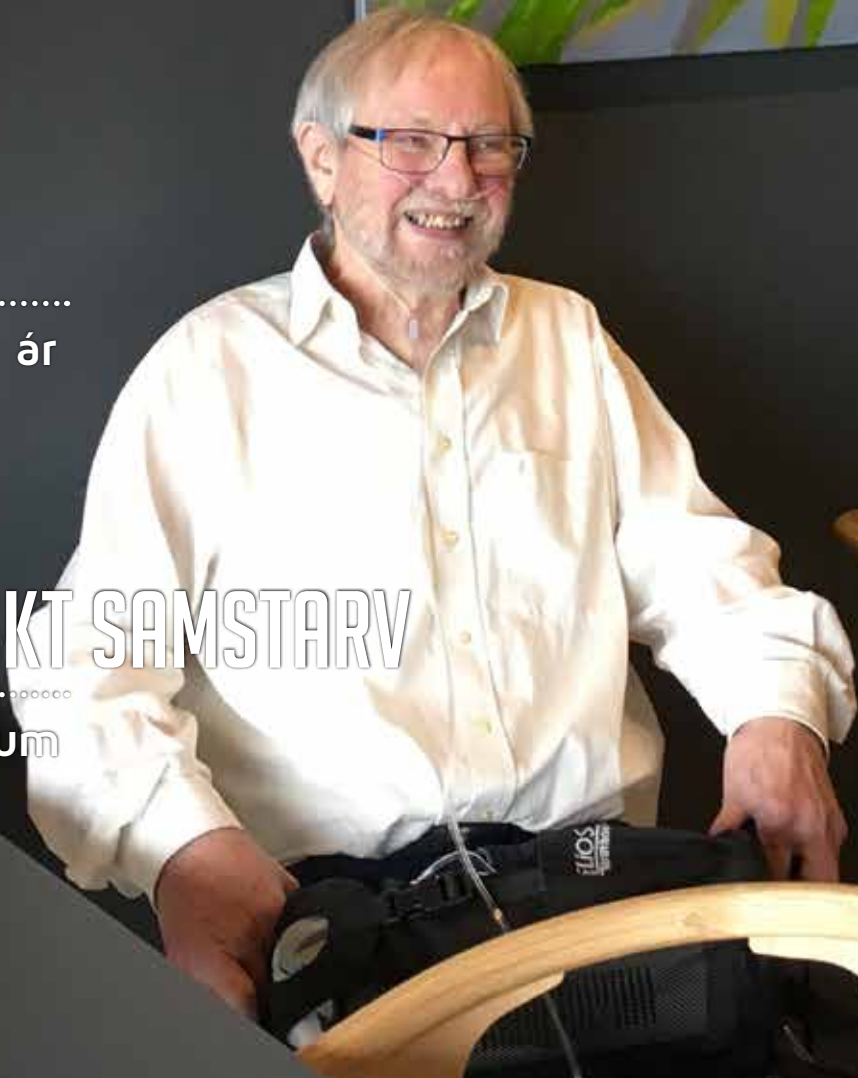
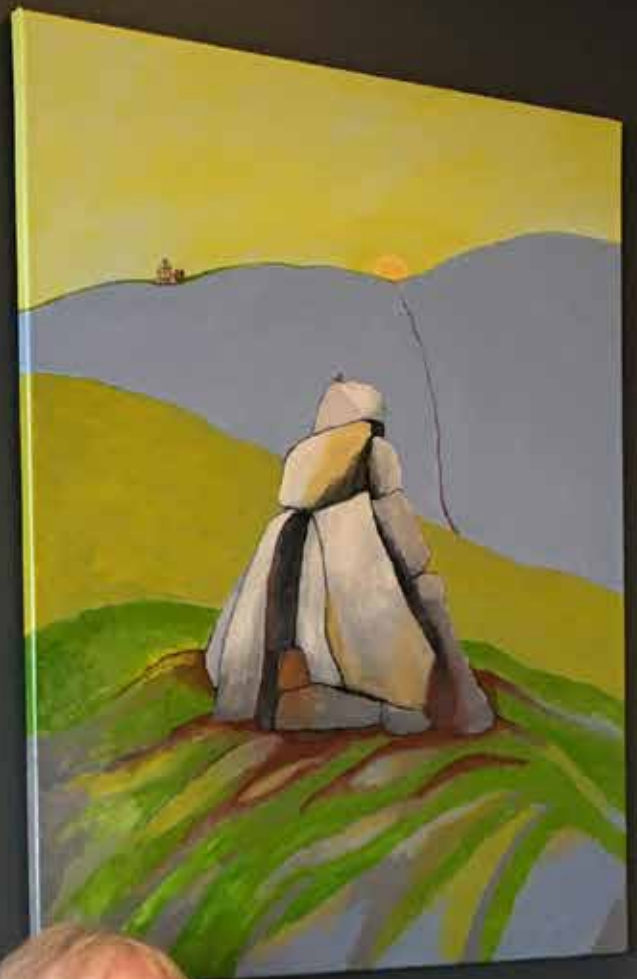
Urd er sum eitt luksushotell

LIS OG DINNA

Góðar vinkonur í 75 ár

NORÐURLENDSKT SAMSTARV

NSK-fundur í Føroyum

Blaðið Eldri

Einaferð um árið gevur Landsfelag Pensjónista út blaðið Eldri. Endamálið við blaðnum er at kunna pensjónistar og onnur um ymiskt, ið áhugavert er hjá eldri, heima sum uttanlanda, at lesa.

www.eldri.fo

Ábyrgd

Beate L. Samuelsen, forkvinna

Samskipari

Gunnleyg Durhuus, skrivari og samskipari

Umbróting

Grafikmaster / Kári við Rættará

Prent

Scan Design ApS

Landsfelag Pensjónista

Landsfelag Pensjónista er felag fyri allar pensjónistar og øll eldri í Føroyum. Limir í Landsfelagnum eru pensjónistafeløg og eldrafeløg í Føroyum. Landsfelagið hevur til endamáls at arbeiða fyri fíggarligum, sosialum, mentanarligum og øllum øðrum áhugamálum pensjónista.

Landsfelag Pensjónista

Løkjatún 1,

FO-160 Argir

Tel: 21 93 94

T-postur: lp@eldri.fo

Heimasíða: www.eldri.fo

INNIHALDSYVIRLIT

NEVNDIN.....	3
EINKI VAR SUM FYRR	4
ANDAKT	6
ÁRSFRÁGREIÐING 2020-21 LANDSFELAG PENSJÓNISTA.....	8
GÓÐAR VINKONUR Í 75 ÁR	13
ELDRADAGUR Á KAMBSDALI 14. AUGUST 2021.....	17
BREYÐUPPSKRIFTIR	24
DROTNINGIN HUGTIKIN AV UNDIRHÚSINUM	25
UMLÆTTINGAR- OG REHABILITERINGDEPILIN URD	29
ENDURNÝGGJAN AV KOYRIKORTUM.....	35
NSK-FUNDUR Í FØROYUM	37
NÚ ER AT MAKKA RÆTT	43
ÁRSVEITSLAN 2021 HJÁ LANDSFELAG PENSJÓNISTA	47
EYKA INNTØKA HJÁ PENSJÓNISTUM FØDDIR ÁÐRENN 1953	51
EYKA INNTØKA HJÁ PENSJÓNISTUM FØDDIR 1953 ELLA SEINNI.....	55
BEINBROYSKNI.....	58
AVSLÁTTARAVTALUR	59
PENSJÓNISTA- OG ELDRAFELØG Í FØROYUM.....	62

LANDSFELAG PENSJÓNISTA HEVÐI AÐALFUND 15. MAI 2021

Nógv fólk vóru á aðalfundinum hjá Landsfelag Pensjónista, ið var hildin á Hotel Hafnia 15. mai 2021. Á skránni var m.a. ársfrágreiðing, ið forkvinnan legði fram.

Orðaskifti var eisini um tey ymsu málini, ið vóru á skránni.

Til nevndarvalið stóðu trýggir nevndarlimir fyri vali: Beate L. Samuelsen, Ingeborg Vinther og Elna Lamhauge Strøm, og vóru tær allar afturvaldur í nevndina.

Aftaná aðalfundin skipaði nevndin seg soleiðis:

Beate L. Samuelsen, forkvinna
Ingeborg Vinther, næstforkvinna
Elna Lamhauge Strøm,
nevndarlimur

Alfred Olsen, nevndarlimur
Hans Jacob á Kósini, nevndarlimur

Varalimir:

Jákup Hummeland
Martin Rasmussen
Vibeke Ingvarsson

Aftast frá vinstru: Hans Jacob á Kósini, Alfred Olsen, Vibeke Ingvarsson og Jákup Hummeland. Miðraðið frá vinstru: Beate L. Samuelsen, Ingeborg Vinther og Martin Rasmussen. Fremst: Elna Lamhauge Strøm

Einki var sum fyrr

Hví ikki brúka prutlandi

íblásturin jaliga

Tekstur: Beate L. Samuelsen, forkvinna

Taka vit tann partin av samfelagnum, ið situr á ovastu rók innan bankakervið og stýrir einum av okkara týðningarmestu ketuliðum í landinum, verður ikki farið fram við mýkindum. Okkum øllum er við lögtingslóg álagt at verða knýtt at bankakervinum við m.a. at hava bankakontur, ikki fyri okkara egnu skuld, men fyri at myndugleikarnir kunnu hava eyguni eftir, hvat vit hava innistandandi, hvat vit skylda, ella hvat vit annars brúka pengar okkara til. Og haraftrat tað týðningarmesta, at skatturin verður goldin.

Endamálið við skatti er at reka eitt moderna samfelag sum okkara á besta hátt.

Í so máta melur alt so nøkunlunda runt fíggjarliga.

Ella ger tað nú tað?

Ómaksgjöld

Í vár komu boð frá peningastovni, at vit skulu gjalda fyri allar sokallaðar tænastr, tá vit seta pengar inn, taka út ella flyta nakrar krónur av eini kontu til aðra umvegis heimagreiðslur.

Rentu skalt tú haraftrat gjalda, um tú ætlar tær at brúka nøkur oyru av tí neyðarsligu pensjónini, sum tú hevur rætt til og fært, fyri yvirhøvur at fáa breyð í munnin. Hevur tú nøkur oyru standandi á kontuni, eisini tá tað snýr seg um pensjón, líka mikið um talan er um pening á minus ella pluss-síðuni, skal peningastovnurin sum ómaksgjald, tá tú sjálvur tekur nakrar krónur út, eisini nápa eitt sindur av hesum.

Øll hesi mongu gjöld, ið áløgd eru fólki, eru tó ikki galdandi fyri yngra ættarliðið.

Mótmælisandin prutlar

Hví ikki eisini lata okkum pensjóneraðu trúføstu viðskiftafólk, farin uppum 67 ár, sleppa undan øllum teimum óteljandi nýggju forbrendu ómaksgjöldunum, sum peningastovnarnir ongan ómak hava av annað enn at sita og telja krónu fyri krónu?

Hetta er eitt evni, vit mugu fara undir at kanna nærri og gera alt, vit eru ment, at fáa í rættlag. Í 60'unum stóðu vit, sum tá vóru í okkara bestu árum, á odda í sambandi við mótmæli av øllum møguligum slag. Ungar kvinnur við litaðum blæum vundnum um høvdið og ungir menn við

Beatles-frisuru og stuttum buksum, kravdu sín rætt. Tað riggaði við hvørt.

Verri enn so, vistu vit altíð, hvat endamálið var við mótmælunum, men man var við. Nógv vatn er runnið í ánnu síðani tá.

Tað gongur nokk

Hóast nógv ár eru liðin, síðani ta tíðina, er einki at taka seg aftur í, at vit framvegis eru før fyri at skipa fyri mótmælum, um tað skuldi komið hartil, at vit eru ónøgd við eitthvørt, sum vit ikki halda er rættvíst.

Mótmælisandin er framvegis til staðar, um vit hugsa okkum um. Hví ikki brúka prutlandi íblásturin jaliga, um vit kenna okkum skúgvað til viks og meir ella minni tileinkisgjörd av modern-aðu tæknini, sum er nýggj í dag og longu gomul og óbrúkilig í morgin?

Vit eru fleiri túsundir pensjónistar í Føroyum.

Verri enn so eru vit samd í øllum spurningum, men at halda saman sum pensjónistar og krevja somu rættindi sum aðrir samfelagsborgarar, tað átti at verði ein sjálvfylgja. Vit hava sanniliga goldið okkara part av tí samfelag, sum vit liva í.

Standa vit saman um tað, skuldi ligið væl fyri at fingið okkara krøv ígjøgnum.

Tað eiga vit at halda fast við.

Um vit standa saman, skal tað nokk ganga.

VIT SÁA ORÐ

Tekstur: Meinhard Bjartalíð
sóknarprestur í Glyvra prestagjaldi

“Ein sáðmaður fór út at sáa sáð sítt” (Luk 8,5). Við hesum orðum byrjar eitt av Jesu kendu líknisum.

Vit eru øll sáðmenn og sáðkvinnur. Vit sáa allan dagin. Vit sáa orð. Vit spreidda um okkum við orðum allar staðir.

Tað eru orð, ið verða sádd, sum gleða og fløva. Orð, ið skapa trivna og byggja upp, orð, sum skapa eina góða og kærkomna kenslu í okkum, og vit kenna okkum væl.

Men, tað eru eisini orð, ið verða sádd, sum kennast so køld,

beisk og bonsk. Orð, ið særa, bróta niður, gera okkum hørm í huga, og vit kenna okkum illa. Munnu ikki tey flestu hava roynt tað og hava hugsað: Tað var gott, at eg segði júst hatta, ið gleddi. Og øvugt: Hatta skuldi eg ikki havt sagt, tí at tað særði. Eg skuldi havt hugsað meg um og vanda mær betur um orðini.

Skaldið, Karsten Hoydal, sigur tað so væl í einari av yrkingum sínum:

*Til eru orð so blúgv og smá
 sum sáðkorn,
 orð, sum inneftir seta
 og loysa gróður í sinninum.*

Vit eru øll sáðmenn og sáðkvinnur. Øll sáa vit orð dagin langan.

“Ein sáðmaður fór út at sáa sáð

sítt” sigur Jesus í líknisinum. Samanborið við hini líknisini, sum stundum kunnu tykjast torskild, verður hetta líknisið útlagt, tá ið tað verður sagt: *“Sáðið er Guds orð”.*

Umstøðurnar hjá hesum sáðið eru rættiliga ymiskar, tá ið talan er um lendi, vakstrarlíkindi og umstøður, men, at tað verður sáðað ríkiliga til trúar. Tí at sumt fell í góða jørð, og tað vaks upp og bar hundraðfaldan ávøkst í týðninginum, at menniskju, tá ið tey hava hoyrt orðið, goyma tað í einum vøkrum og góðum hjarta og bera frukt í tolni.

Hálendski listamálarin, Vincent van Gogh, málaði í 1888-89 fleiri málningar, har myndevnið er “Sáðmaðurin” við íblástri úr Halgubók. Van Gogh skrivaði í einum brævi til bróður sín Theo:

Hálendski listamálarin, Vincent van Gogh, málaði í 1888-89 fleiri málningar, har myndevnið er "Sáðmaðurin" við íblástri úr Halgubók.

"Royn at skilja, hvat ið tað er, sum teir stóru listamenninir, teir álvarsomu meistararnir, siga í sínum bestu verkum – Gud er í tí. Ein vil siga tað við at skriva eina bók, ein annar við at mála ein málning. So list er tilbiðing ella gudstænasta, við tað at hon leggur vakurleikan, ið er tað sama sum góðvild, í mannahjörtu".

Á áður nevnda málningi gongur sáðmaðurin úti á markini og sáar sáð sítt. Aftan fyri sáðmannin sæst ein stór gul sól. Tað kann hugsast, at listamaðurin við hesum

myndevni, ger seg til eitt við bóndan, hørðu kor og strævna arbeiði hansara, og at arbeiði bóndans er guddómligt.

Men, tað er mangt, sum bendir á, at bjarta sólin ber boð um nakað annað. At her er talan um eina gloriu, og at sáðmaðurin tess vegna er eingin annar enn Kristus, ið gongur á markini og sáar góða sáð sítt, ið er Guds orð, og at tað verður sáðað ríkiliga til trúar.

Hetta sama gudsorðið verður sáðað allar staðir,

har evangelið um Kristus ljóðar, sáðmannin fram um aðrar. Eyðvitað er, at tað verður sáðað ríkiliga til trúar í mannahjörtum.

"Ein sáðmaður fór út at sáa sáð sítt". Vit eru øll sáðmenn og sáðkvinnur. Vit sáa allan dagin. Vit sáa orð. Við spreidda um okkum við orðum allar staðir.

Gævi at orð okkara mega vera eins og smá sáðkorn, sum inneftir seta og loysa gróður í sinninum.

ÁRSFRÁGREIÐING 2020-21

LANDSFELAG PENSJÓNISTA

Tekstur: Beate L. Samuelson, forkvinna

Myndir: Gunnleyg Durhuus

Hendan ársfrágreiðingin verður ikki so long og drúgv, sum tann seinasta. Hetta kemst ikki av, at LP hevur havt minni at gera. Orsøkin er, at vegna Korona var aðalfundurin, sum skuldi havt verið 25. apríl 2020, útsettur hált ár til 24. oktober. Av tí sama kom tann ársfrágreiðingin at fevna um undanfarna hált annað árið.

Hendan ársfrágreiðingin fevnir sostatt frá 24. oktober 2020 fram til í dag, 15. mai 2021, altso bara eitt hált ár.

Mismunur og javnviðgerð

Fyri tveimum árum síðani, 2. apríl 2019, sendu vit, aftaná ein formansfund, út eina yvirlýsing í fyra høvuðspunktum. Eitt av málunum var at hækka grundupphæddina upp á tað sama, sum hon var í 2016, tá táverandi samgonga lækkaði hana við kr. 580,-.

Hetta krav okkara var rokkið 1. januar í ár, og er grundupphæddin nú komin upp á ta upprunaligu upphæddina kr. 4.169 fyri stök og kr. 3.313 fyri gift.

Landsfelag Pensjónista heldur framvegis fast við somu yvirlýsing, sum nú er tódnað úr fyra niður í trý punktir:

1. Útgjald frá Samhaldsfasta skal verða skattafrítt.
2. Mótrokningarfría inntøkan skal hækkast upp til kr. 100.000.
3. Fráfaringaraldur skal burtur.
Lóggevast skal, at ikki er loyvt at siga fólki upp vegna aldur. Pensjónsaldur skal ikki vera tað sama sum fráfaringaraldur á arbeiðsmarknaðinum. Tað skal ikki verða aldurin, men arbeiðsførleikin, ið avger, um ein skal av arbeiðsmarknaðinum ella ikki. Uppskotið var so seint sum í apríl í ár til viðgerðar í løgtinginum. Men har hendi einki. Tað fall undir 3. viðgerð. Við øðrum orðum: Tað skal framvegis verða loyvt at siga pensjónistum upp vegna aldur.

Eldradagurin í Fuglafirði

Í fjør var eingin Eldradagur hildin vegna Korona, men tað verður hann í ár, nevniliga leygardagin 14. august í Mentanarhúsinum í Fuglafirði. Tað verður Eldrafelagið Borgin, sum saman við Landsfelag Pensjónista skipar fyri degnum.

Beate L. Samuelsen, forkvinna, leggur fram ársfrágreiðingina

Seinast Eldradagur var hildin var í 2019. Hann var í Suðuroynni og var hann sera væl eydnaður.

Formansfundur

Seinastu árin hava ein - og viðhvørt tveir - formansfundir verið hildnir um árið. Tann seinasti var 20. september 2019. Orsakað av Covid-19 var eingin formansfundur í 2020. Nú er støðan í samfelagnum broytt til tað betra, og stíla vit fram ímóti, at hava ein formansfund í heyst.

Gallupkanning

Í fjør fekk Landsfelag Pensjónista játtað kr. 308.350,- úr Sjúkrakassagrunninum til eina verkætlan, sum gongur út uppá at vita, hvussu okkara elstu borgarar í aldrinum 75+ hava tað og í tí sambandinum skipa fyri eini Gallup-kanning.

Øll loyvi til kanningina eru komin upp á pláss. Tíverri er tað aftur Korona, sum hevur spent bein fyri, at kanningin ikki enn er farin í gongd.

Vit vóna, at kanningin kann fara í gongd aftaná summarfrítíðina. Hetta er ein kanning, Landsfelag Pensjónista hevur bílagt, og verða tað Deildin fyri Arbeiðs- og Almannaheilsu við Mariu Skaalum Petersen, granskara, og Gallup við Lailu Hentze, stjóra, ið koma at taka sær av hesi verkætlan.

Talgildu Føroyar

Landsfelag Pensjónista hevur fingið samstarv við Talgildu Føroyar í sambandi við Talgildan Samleika. Umboð fyri Talgildu Føroyar hava fleiri ferðir greitt felagnum frá skipanini. Serliga hava umboð fyri Talgildu Føroyar lagt dent á, at tað er frívillugt, um vit sum pensjónistar yvirhøvur vilja knýta okkum í hesa skipan ella ikki. Tað er ein avgerð, hvør einstakur okkara sjálvur ger av, tí Talgildi Samleikin er ikki ásettur við lóg. Tað hevur løgtingið samtykt. Henda verkætlan varð royndarkoyrd í fjør, áðrenn hon fór at virka seinasta heyst.

Tað lögna við hesum er, at hóast Vangin og

Talgildi Samleikin framvegis ikki skulu eitast fyri at verða eitt krav, men eitt tilboð til allar føroyingar, hava fleiri almennir stovnar m.a. Taks og peningastovnar boðað frá, at teir taka hesa skipan í nýtslu seinni í ár.

Ja, so standa tey okkara, sum møguliga ikki hava hug at vera við í hesum, har við skegginum í postkassanum.

Spurningurin er: Hava almennir og privatir stovnar loyvi at krevja, at øll skulu gerast partar av Talgildu Føroyum, tá løgtingið hevur samtykt, at hetta ikki er ein lóg, men eitt tilboð?

Landskassasparingar raka fólkapensjónistar

Í samb. við fíggarlógaruppskot løgtingsins 2021 boðsendi Trivnaðarnevnd løgtingsins LP í fjør heyst á fund í samband við tvey uppskot, sum hava við pensjónistar at gera.

Annað uppskotið var um útseting av javningarprosentum til almannaveitingar til útgjald frá 1. januar 2022 í staðin fyri 1. januar 2021, sum upprunaliga samtykt. Hesum mótmælti LP.

Men útsetingin av javningarprosentinum til almannaveitingar varð samtykt í løgtinginum beint fyri jól.

Arne Thorsteinsson, fyrrverandi formaður í Landsfelag Pensjónista, og Alma Petersen, fyrrverandi nevndarlimur, vóru á aðalfundinum. Tey hava bæði við ágrýtni arbeitt fyri at betra um korini hjá fólkapensjónistum.

Hitt broytingaruppskotið var um almenna heilsutrygd. Tað gekk m.a. út uppá at hækka og at broyta galdandi tilskotsstiga soleiðis, at landskassin skuldi fáa uml. 11,5 mió. kr. meira í inntøku um árið.

Eisini skuldu pensjónistar sjálvir gjalda meiri fyri heilivág frá 1. januar í ár enn higartil, áðrenn Heilsutrygd tók 100% við og tilskotsstigin skuldi broytast soleiðis, at vit skuldu gjalda slakar 470 kr. meiri um árið, áðrenn Heilsutrygd tók 100% við.

Eisini hesum broytingaruppskotið mótmælti LP og var samgongan so mikið fræg, at hon tók uppskotið aftur.

So vit kunnu ikki annað enn fegnast um, at politikkararnir lurta eftir okkum viðhvørt.

Ársveitslan

Í fjør var eingin Ársveitsla vegna Korona, men tað hava vit havt í ár.

24. apríl hittust út við 200 pensjónistar í Siloini á Vestaru Bryggju í Havn. Hetta lat seg gera, tí flestu okkara høvdu fingið fyrsta prikið móti Korona. Nøkur vóru enntá liðugt koppsett. Harafrtat høvdu myndugleikarnir stutt frammanundan boðað frá, at loyvt var upp til 500 fólki at koma saman. Hetta kom okkum eldru væl við aftaná í meiri enn eitt ár at hava livað eftir tilmælum frá heilsumyndugleikunum, um at halda okkum fyri okkum sjálvi vegna herviliga Koronu-smittuvandan.

NSK-fundur í Føroyum

Landsfelag Pensjónista hevur í fleiri ár verið limur í NSK, Nordisk Samarbets Komité, sum hevur tveir árligar fundir. Hesir verða hildnir uppá skift millum limalondini. Í mai í fjør skuldi árligi várfundurin verða í Føroyum. Vegna Korona var hann útsettur til mai í ár.

Av tí, at Korona framvegis ger um seg í fleiri av limalondnum í NSK, og seinastu dagarnar aftur er staðfest hjá okkum, var fundurin í Føroyum útsettur til í heyst.

Nakrar dagar eftir seinasta aðalfund hjá Landsfelag Pensjónista í oktober 2020, var heystfundur í NSK. Vegna Korona fór hann fram sum videofundur.

Ein norðurlendskan videofund hava vit hóast alt havt í vár. Tað var í farnu viku, fríggjadagin 7. mai, altso fyri bert eini viku síðani. Hann snúði

seg um nevndarval í NSK og samtykt av ársroknskapi felagsins.

Fundurin, sum NSK skuldi havt í Føroyum í vár varð umrøddur, og verður hann dagarnar 15. - 17. september í Føroyum.

Ymiskt

Blaðið Eldri kom út í desember 2020 í einum uppáftur størri upplagi enn undanfarna ár. Í løtuni eru vit í ferð við at savna inn tilfar til komandi blað felagsins, sum vónandi kemur út seint í heyst.

Ein onnur jalig hending er, at vit fyri trimum vikum síðani frættu frá Betri Banka, at felag okkara er undantikið negativari rentu, eftir sum Landsfelag Pensjónista kemur undir eitt "vælgerandi" felag.

Nevndarval

Í dag er so aftur aðalfundur. Nevndin telur fimm limir, og hevur samstarvið í nevndini, sum sitið hevur síðani seinasta aðalfund í oktober 2020, verið óalmindiliga gott.

Sambært lóg Landsfelag Pensjónista skulu tveir limir veljast líka ár og tríggir ólíka ár. 2021 er eitt ólíka ár, og skulu sostatt tríggir nevndarlimir veljast í dag umframt tríggir varalimir.

Takk fyri.

Beate L. Samuelsen, forkv.

Landsfelag Pensjónista

15. mei 2021

Dinna fegnast um, at Lis er komin úr Havn og inn í Eysturoynna gjøgnum spildurnýggja undirsjóvartunnilin at vitja. Eitt stórt klemm geva tær hvørji aðrari.

GÓÐAR VINKONUR Í 75 ÁR

Lis F. Jørgensen úr Havn, 92 ár, og Dinna Petersen á Glyvrum, 95 ár, hittust fyrstu ferð í 1946, tá tær vóru raktar av tuberklasmittuni og komu at liggja á Sanatoriinum í Hoydølum.

Tekstur: Beate L. Samuelsen

Myndir: Emi Poulsen

Eina góða viku eftir várjavndøgur í mars í ár hittust gomlu vinkonurnar, Lis F. Jørgensen úr Havn og Dinna Petersen á Glyvrum.

Tað eru ár ímillum, at tær hittast, men nú fíni undirsjóvartunnilin millum Eysturoynna og Streymoyнна er latin upp, var høvi til aftur at síggjast.

Hetta var ein stórur dagur hjá báðum. Hetta var eisini dagurin, tá ið Lis, sum í dag býr á Ellisheiminum í Havn, fyri fyrstu ferð í lívinum upplivdi at koyra gjøgnum nógv umrødda tunnilin undir havbotninum úr Havn inn í Eysturoynna.

Upprunaliga var ætlanin, at tá ið Eysturoyar-tunnilin lat upp á fyrsta sinni, skuldi Lis fara at vitja vinkonuna, sum býr einsamøll í deiligu og hugnaligu húsunum á Glyvrum. Men av tí, at Dinna hevði fult hús av gestum júst tann dagin,

var avgjørt at bíða til umstøðurnar vóru meira friðarligar hjá teimum báðum at prátta saman.

Tuberkklarnir gingu

Lis og Dinna hava kenst síðan 1946, tá tær blaðungar saman lógu á Sanatoriinum í Hoydølum. Báðar høvdu tær fingið tuberkklasmittuna. Smittan var so mikið álvarslig, at neyðugt var við innleggingum.

Dinna lá á Sanatoriinum, tá 17 ára gamla Lis varð innløgð. Sanatoriid var fult av tuberkklasjúklingum, men á ovaru gongd var ein lítil stova, ið vanliga stóð tóm. Stovan var bara tikin í nýtslu, tá allar sjúkrasengur vóru upptiknar.

Lis kom at liggja einsamøll í hesi stovu á ovaru gongd. Forrestin var hetta sama stova, har Mikkjal á Ryggi, sum doyði í 1956, eina tíð hevði ligið i stutt frammanundan. Tað var eisini, meðan hann lá her, at hann skrivaði Fuglabók-ina, sum kom út á fyrsta sinni í 1951.

Dinna lá á niðaru gongd, har konufólkini lógu. Mannfólkini lógu á ovaru gongd.

Dinna, sum lá á Sanatoriinum, meðan lærarin, rithøvundin og politikarin Mikkjal á Ryggi úr Miðvági lá har, var so heppin javnan at sleppa at vitja hann.

“Tað dámdi mær sera væl, tí Mikkjal á Ryggi, sum var føddur í 1879, var ein sera vitugur og spennandi maður at lurta eftir, tá hann fortaldi mær um ymiskt”, sigur hon.

“Og har, á hesi somu stovu, har Mikkjal á Ryggi hevði ligið, á ovastu hædd, lá henda unga gentan úr Havn,” greiðir Dinna frá og hyggur eymliga yvir á Lis henda seinnapartin, tær hittast í hugnaligu stovuni heima hjá Dinna á Glyvrum.

Lógu á somu stovu

Dinna minnst Magnussen, turberklayvirlækna,

og Axel Poulsen, sum var kommunulækni í Havn. Hesin seinni kom ofta niðan á Sanatoriið at hjálpa til, tá á stóð, og nógv var at gera.

Tíðliga ein morgunin kom Axel Poulsen, doktari, á stovuna, har Dinna lá. Hann fortaldi, at ein so øðiliga fitt, ung genta úr býnum var komin at liggja í lítlu stovuni á ovaru gongd. Síðani spurdi hann Dinna, um hon hevði hug at liggja á somu stovu sum Havnagentan. “Tað kann eg gott”, svaraði Dinna, sum var 20 ára gomul, og flutti inn á sjúkrastovuna, har Lis lá.

Soleiðis komu tær báðar at kennast og gjørdust vinkonur fyri lívið. Í ár eru 75 ár liðin, síðani tær hittust, og hava tær hildið sambandið við líka síðani tá.

Smádreingir mistu mammuna

Dinna minnst nógv frá tíðini á Sanatoriinum.

Ta einu ferðina, tá doktor Poulsen gekk stovugongd, bað hann ungu genturnar ansa

Lis og Dinna hava verið vinkonur í 75 ár og hava nógv at tosa um. Serliga eru tað minnini frá tíðini, tær lógu saman á Sanatoriinum í Hoydølum, ið prátið snýr seg um.

Vinkonurnar Dinna Petersen, 96 ár, og Lis Jørgensen, 92 ár, fáa sær ein drekkamunn í køkinum hjá Dinnu á Glyvrum.

eftir, at tær ikki dattu út gjøgnum vindeygad. Har var jú so øðiliga høgt niður fyri.

Hvussu leingi tær lógu á somu stovu, minnst tær ikki. Seinni vóru Lis og Dinna fluttar niður undir á hvør sína stovu. Lis kom at liggja á stovu nr. 1, og Dinna kom á stovu nr. 4.

Eina náttina hendi tað, at sjúkrasysturarnar komu inn á stovuna hjá Dinnu við seingini, har Lis lá. Orsøkin var, at ein kona, sum hevði ligið á somu stovu sum Lis, var deyð. Hendan unga konan var komin niðan á Sanatoriið sama morgun til kanningar. Hon var so mikið sjúk, at hon ikki slapp heimaftur, men varð innløgð og doyði um náttina. Hon átti tveir smádreingir, Morgunin eftir hoyrdu Lis og Dinna dreingirnar

úti á gongini. Tá hevði turberklalæknin sent boð eftir dreingjunum at koma til kanningar fyri tuberklasmittuna.

Vitjan

“Meg minnst, at Lis fekk vitjan hvønn einasta dag. Foreldrini hjá henni, Magnhild og Emil Olsen, skiftust um at koma at vitja. Tey høvdu heitt kakao og bollar við. Eg fekk ikki vitjan, tí eg kom av bygd. Tað lá ikki væl fyri hjá familjuni hjá mær at koma til Havnar soleiðis uttan víðari”, sigur Dinna.

Dinna er ættað úr Fuglafirði. Pápi hennara var skipari og sigldi úti. Mamman hevði ikki mót uppá at koma ta longu leið til Havnar. Tað var ikki sum í dag, nú man bert eftir 8 minuttum

Tað var í 1946, at Dinna (vm), ættað úr Fuglafirði, og Lis (hm) úr Havn fyrri fyrstu ferð hittust á Sanatoriinum í Hoydølum.

Báðar vóru tær raktar av herviligu tuberklasmittuni og komu eina tíð at liggja á somu stovu. Tær gjørdust vinkonur fyrri lívið.

Myndin er tikin av teimum í vindeyganum.

Doktor Poulsen bað ungu genturnar ansa eftir, at tær ikki duttu út gjøgnum vindeygað. Har var høgt niðurfyrri.

kann koma úr Eysturoynni til Havnar. Fyrr noyddist man at yvirnáttu, fór man av bygdini. Tað var stórir munur at koma av bygd til Havnar. Tað er tað ikki í dag.

”Húsini á bygd vóru heldur ikki stór sum í Havn”, staðfestir Dinna.

Felags loyndarmál

Nøkur loyndarmál hava tær frá teim ungu árunum, sum tær ikki vilja avdúka.

Hvørji loyndarmálini eru, fáa vit ikki nærri at vita, siga tær og smílast til hvørja aðra.

Tey minnini og tær upplivingarnar hava tær fyrri seg sjálvar og eru um at skrædna, sum tær flenna, Síðani byrja tær knappliga við einum loyndarfullum brosi at tosa um ta ferðina, tær fóru til Klaksvíkar á Norðoyastevnu, tó uttan at koma nærri inn á, hvussu tann túrurin gekk.

Telefonprát eina ferð um vikuna

Vinarlagið millum 92 ára gomlu Lis og 95 ára gomlu Dinna hevur vart øll hesi 75 árini, og tað er líka gott framvegis, sum tað var, tá tær hittust á Sanatoriinum í 1946.

Ikki slepst undan at merkja høga aldurin. Lis hevur góð eygu og brúkar ikki brillur, men hoyrnin er farin. Dinna hoyrir væl, men hevur trupulleikar við eygunum. Hon sær ikki væl at lesa.

Gomlu vinkonurnar hava líka frá fyrsta degi gjørt alt fyrri at halda vinarsambandið við líka. M.a. hava tær lagt stóran dent á javnan at skiftast um at ringja til hvørja aðra fyrri at frætta nýtt og vita, hvussu støðan er.

Báðar giftust tær, Dinna við Jacob Petersen, snikkara, og Lis við Thorstein Jørgensen, maskinmeistara. Dinna fekk trý børn, Davina, Katrin og Eyðun. Lis fekk eisini trý børn, Emi, Sonja og Jørgen.

ELDRADAGUR Á KAMBSDALI

14. AUGUST 2021

Tekstur: Áshild Kristiansen

Myndir: Petur Henry Kristiansen

Áshild Kristiansen bjóðar vælkomin

Á hvørjum ári verður skipað fyri einum Eldradegi fyri allar pensjónistar í Føroyum. Tað eru pensjónistafeløgini kring landið, sum skiftast um at skipa fyri saman við Landsfelag Pensjónista. Í ár fall tað so Eldrafelagnum Borgini í Fuglafirði í lut at halda dagin.

Talan, sum eg helt, tá eg bjóðaði vælkomin:

Góðan dag og hjartaliga vælkomin.

Tá vit vórðu spurd í august í 2019, um vit kundu hava Eldradagin í 2020, játtaðu vit, men sum øllum kunnugt var Eldradagurin í 2020 avlýstur vegna Korona, og fluttu vit dagin til í dag.

Vit væntaðu ikki tað heilt stóra, tí vit vistu, at bæði pensjónistafeløgini í Eysturkommunu og Tórshavn vóru uttanlands. Vit vónaðu tó, at vit kundu savna eini 150 til 200 fólk saman. Men vit vórðu øll tikin á bóli.

Meg minnst, at tá eg ringdi til Gunnleyg Durhuus, skrivara í Landsfelagnum, í juli mánaða høvdu nøkur 40 fólk teknað seg, Gunnleyg bað meg bara slappa av, tí tey tekna seg ofta, beint áðrenn freistin er farin. So var so

Yvir 400 fólk luttóku á Eldradegnum á Kambsdali

sanniliga eisini í ár. Tað raplaði bara inn í seinastu viku 200, 250, 300, 350, og við øllum eru vit nú gott 400 fólk. Tað gleðast vit sjálvandi almikið um.

Tað var eitt at gera, og tað var at bróta upp um armar og finna útav, hvussu vit kundu hýsa øllum. Við vælvild frá Fuglafjarðar kommunu og nógvum góðum fólki finga vit orðnað tað

soleiðis, at dagurin kundi verða hildin á Kambsdali, og haldi eg, at tað var hugnaligt at koma inn í høllina í dag.

Eg vil eisini takka øllum stuðlunum hjartaliga – teir eru ikki so fáir. Plakatir eru hongdar upp í høllini við øllum, sum hava veitt peningaligan stuðul og latið lutir til lutaseðlar. Uttan henda stuðul hevði hetta ikki kunna latið seg gjørt.

Gott fólk í barrini og til serving er ein týðandi uppgáva. Her eru Símun Hermundarson og Nikolina Kristiansen.

Ein annar vinningur var málningur av Helga Midjord

Laila Hentze greiddi frá Gallupkanning

Ein av vinningunum var málningur av Frits Johannessén

Durita Hansen frá Talgildu Føroyar greiddi frá Samleikanum/Vanganum

Helgi Abrahamsen skemtaði

Alfred Olsen var gestarøðari

Jóannes Eidesgaard greiddi frá virkseminum hjá Reyða Krossi Føroya

Eitt sindur av praktiskum: Hvittvín, reyðvín og øl kunnu tit keypa í barrini við hurðina, har tit komu inn. Lutaseðlar kunnu framvegis keypast úti í gongini – vit hava terminal. Kaffi og te verður sett á borðið, køkur standa á 4 borðum 2 á hvørjari síðu, eitt borð verður sett út til lactosu- og glutenfría køkur.

Tá kaffi er liðugt og lutaseðlarnir drignir, frætta tit nærri um tað, sum fer fram restina av degnum.

Tað er Jákup Arnholdt Lambaa, hann hevur lært í Havn, har hann varð kallaður Jalli, um nakar

kennist við navnið, sum er høvuðskokkur hjá okkum í dag, og eg tori at siga, at tit kunnu gleða tykkum.

Forrætturin er laksarulla við ertramos, mildum chilidressingi og mini Grisini. Høvuðsrætturin er oksasteik við petit eplum, bakaðum rótfruktum, reyttkáli og skógsoppa sós.

Enn einaferð hjartaliga vælkomín og njóti nú dagin.

Skráin

Sum eg segði í røðuni, máttu vit flyta dagin út

Fuglafjarðar Harmonikufelag spældi allan dagin til sangirnar

Jónhild Abrahamsen sang og Fuglafjarðar Harmonikufelag spældi

Símun Fornagarð var borðstjóri

á Kamsdal, og tí skuldi skráin eisini broytast. Tað var eingin trupulleiki. Kristin Poulsen og Petur Martin Petersen gjørdu túrar á Kambsdali ístaðin, og hoyrði eg frá fólki, sum var við, at hetta vóru góðir og áhugaverdir túrar. Hanna Jensen, stjóri á Miðnámsskúlanum á Kambsdali, játtaði at koma inn á skúlan, so fólk eisini høvdu møguleika at síggja hann.

Laila Hentze, stjóri í Gallup Føroyar, greiddi frá Gallupkanningini "Heilsustøðan hjá eldri 75+ í Føroyum". Alfred Olsen var gestarøðari, og Helgi Abrahamsen skemtaði. Durita Hansen frá Talgildu Føroyar greiddi frá Samleikanum/Vanganum. Jóannes Eidesgaard greiddi frá um Reyða Kross. Beate L. Samuelsen bar fram heilsan. Jónhild Abrahamsen sang tveir sangir. Eg las yrkingar, og Eyðun á Lakjuni, varaborgarstjóri, bar fram heilsan. Símin Fornagarð var borðstjóri.

Fuglafjarðar Harmonikufelag, setti sera stóran dóm á dagin! Tað er teimum fyri at takka, at sangurin gekk so lætt og væl, og dagurin gjørdist eina tonn betri av teirra tónum.

Annað

Bussur stóð á Bursatanga, klárur at koyra suðuroyingar o.o. aftur og fram, og lögdu vit dagin til rættis soleiðis, at suðuroyingarnir kundu vera við frá byrjan. Hetta gjørdi so tað, at ístaðinfyri morgunmat finga vit smyrjibreyð frá Muntra, áðrenn dagurin endaði.

Endi

Vit fegnast um, at vit kundu halda dagin her norði.

Tað var stuttligt at síggja og hoyra, hvussu væl nøgd fólk vóru fyri dagin.

Eg má rósa og takka øllum, sum serveraðu og kokkunum! Sjálvt um vit vóru gott 400 fólk, gekk serveringin bæði skjótt og væl, og maturin smakkaði framúr væl. Tykkum, sum seldu lutaseðlar og krossaðu av, fari eg at takka fyri skjóta og góða avgeiðslu.

Eisini fari at takka okkara limum, sum komu út at seta borð upp og at dekkja borð. Eina serliga tækk til Hermund Arnholdtson, sum var so góður í ráðum og hjálpsamur, tá dagurin mátti flytast út á Kambsdal.

At enda fari eg at takka nevndunum í Borgini og Landsfelag Pensjónista fyri gott samstarv og ein væl eydnaðan dag.

Takk góði Guð for henda flokk,
í dag tú sendi her á gátt,
vit takka fyri landið frítt,
so gott er skaparverkið títt,
ver okkum hjá nú dagur líður,
og myrkrið yvir okkum sýgur.

BREYÐUPPSKRIFT

Tekstur og mynd: Ingeborg Vinther

Kjarnubreyð uttan súrdeiggj (1breyð)

- 20 gr. ger
- 5 dl. súrmjólk
- 2 dl. kókað vatn
- 1 spk. siropp
- 1 tsk. salt
- 2 dl. rugkjarnir
- 1 dl. sólblómukjarnir (solsikke)
- 1 dl. hørfrø
- ½ dl. sesamfrø
- 2 dl. fullkornshveitimjøl
- 4-5 dl. hveitimjøl.

Blanda vatn og súrmjólk, skal vera lunkað, tá gerin fer í.

Rør alt tilfarið í, uttan hveitimjølið, og rør væl saman. Síðan verður hveitimjølið koyrt í so við og við.

Deiggið skal vera sum tjúkkur greytur. Set at ganga í fatinum ein tíma og legg eitt viskustykki útyvir.

Smyr ein breyðform væl og stoyt eitt sindur av birkis í botnin á forminum, koyr deiggið í formin og birkis omaná. Breyðið skal ganga 1-1 ½ tíma og viskustykki útyvir formin.

Baka breyðið á 180 gr. í 1 tíma og 15 min.

Tá breyðið er bakað, verður tað tikið úr

forminum og lagt á eina rist at kølna við viskustykki útyvir.

Vanligt rugbreyð við ger

- 100 gr. ger
- 1½ litur lunkað vatn
- 3 tsk. salt
- 1 kg. hveitimjøl
- 1 kg. rugmjøl

Gerin verður upployst í vatnum. Síðan skal rugmjøl og salt í, eltast við hond ella miksara í 15 min.

So verður hveitimjølið koyrt í og elt væl saman. Koyr deiggið í tveir breyðformar, set at ganga umleið ein tíma.

Bakast á 180 gr. í 1 tíma og 15 min.

Tá breyðini eru bakað, verða tey koyrd úr forminum á eina rist at kølna við viskustykki útyvir.

Drotningin hugtikin av Undirhúsinum

Meinhard Hansen heilsar uppá drotningina

Tekstur: Alfred Olsen

Myndir: Andri Gerðisá

18. juli høvdu vit ta æru at fáa vitjan av okkara Drotning Margrethu, ein vitjan, sum vit høvdu sæð fram til við spenningi og stórum áhuga. Vit fyrireikaðu vitjanina so væl sum gjørligt, og var úrslitið, at Drotningin gjørdi hugtikin av Undirhúsinum og tí virkseminum, vit hava í húsinum.

Móttøkan var hjartalig og góð, og frásøgnin um, hvat fer fram í Undirhúsinum, har vit ikki

spæla kort ella telva, og minst møguligt tosa um politikk og religión, men satsa uppá ta sosialu samveruna burturav, og har evnini, sum vit viðgera í stóran mun, eru um tað, sum fer fram í okkara kommunu, fiskivinnu, laksaaling, Skálafjarðartunnilin og um ættarbond og slekt v.m. Hetta hugtók Drotningina.

Drotningin fekk at vita, at í seinastuni hevði nógv verið tosað um kongavitjanir, serstakliga Drotningavitjanina á Toftum í dag, sum vit taka

Haldor Gaardbo vísir drotningini runt í Undirhúsinum

sum eina stóra æru, har aftrat um kongavitjanina í 1947, tá foreldur hennara vitjaðu her á Toftum, og sum rosinar í pylsuendanum, tá toftamaðurin Olgar vitjaði kong Christian tann 8'nda, á Bernstorff slotti hin 5. juni 1845.

Eisini um ta siðvenju, vit hava her á Toftum, at fáa eini hjún 7 dreingir á rað, verður tann 7. uppkallaður eftir kongi. Tað hevur ført við sær, at vit høvdu 2 dreingir, sum kallaðust Kristian eftir abba hennara, Christian tí 10'nda, sum var kongur frá 1912 til 1947.

Manskórið í Undirhúsinum, ið er mannað við monnum, sum eru yvir 65 ár, tók ímóti Drotningini við góðum sangi hendan dagin. Manskórið hevur verið virkið í gott 8 ár, og hevur í

tíðarskeiðinum verið úti og sungið meira enn 150 ferðir ymsa staðir í Føroyum, og tá spurdi Drotningin: "Har I været på turné?" Hendan dagin vóru tað 4 av monnunum, sum vóru yvir 90 ár, ið sungu fyri Drotningini. Hin elsti í manskórinum hesa løtuni var 96 ár.

Vitjanin í Undirhúsinum, sum uttan iva er tann fyrsta av sínum slag hjá Drotningini í Føroyum, eydnaðist stak væl í allar mátar, við góðari uppmøting av bygda fólkinum, bygdaráðnum og vitjandi. Drotningin sýndi týðuliga, at hon var hugtikin av tí virksemini, sum verður gjørt í Undirhúsinum.

Ein góð og væleydnað kongalig vitjan á Toftum og í Undirhúsinum.

Manskórið syngur fyri Drotningini

Drotningin heilsar uppá fólkið

Nógv fólk mætti upp

*Umlættingar- og
rehabiliteringsdepilin
Urd í Hoyvík liggur í
Rólantsgøtu*

UMLÆTTINGAR- OG REHABILITERINGSDEPILIN URD ER SUM EITT LUKSUSHOTELL

Tað heldur 83 ára gamli Arne Thorsteinsson, sum í
fýra vikur í summar var til umlætting í Urd

Tekstur: Beate L. Samuelson

Myndir: Gunnleyg Durhuus

Tíðliga í mai 2021 lat Tórshavnar kommuna upp ein modernaðan spildurnýggjan umlætt-
ingar- og rehabiliteringsdepil í Hoyvík. Hann
eitur Urd og liggur í Rólantsgøtu.

Samstundis sum talið av pensjónistum økist
fyri hvønn dag, gerst trýstið á Almannaverkið
størri og størri. Hóast størsti parturin av okkara
eldri hevur tað gott, eru tað eini 20% av okkum,
sum av heilsuáðvum og aldri av og á hava
umlætting fyri neyðini.

Ein umlættingar- og rehabiliteringsdepil er eitt
kærkomið tilboð um avlastning hjá teim av-
varðandi, ið hvønn einasta dag, antin einsamøll
ella saman við røktarstarvsfólki, átaka sær
ábyrgdina av sínum nærmastu, sum ikki klára
seg sjálvi.

Samfelagið skríggjar eftur slíkum stovnum um
alt landið.

Sum eitt ljós í øllum hesum dapra hava vit
fingið Urd, har pláss er fyri sløkum 30
búfólkum.

Grind og spik

Ein teirra, ið flutti inn í nýbygda Urd og búði har
í einar fyra vikur, er 83 ára gamli Arne Thor-
steinsson. Hann flutti inn í Urd 26. mai til
umlætting og var har í fyra vikur.

"Sum brúkari av hesum nýggja stovni, má eg
ásanna, at har var fantastiskt at verða".

"Eg var øgiliga begejstraður. Verilsíð hjá mær
var stórt og rúmligt, júst sum á einum luksus-
hotelli við einum velduga stórum baðiverilsí,
sum hoyrði til", sigur Arne Thorsteinsson, sum
eisini rósar bæði starvsfólkum og búfólkum,
sum vóru har.

"Og maturin var 1. floks. Hann var einastandandi
góður".

Tann eina dagin fingi vit feska grind og spik.

*Rundan um stovnin eru
smáar gongugøtur. Vónandi
verður útsýnið norður- og
eystureftir varðveitt*

Ein lítil grind hevði dagin fyri lagt beinini í Sandagerði. So vit vóru heppin at fáa burturav.”

Í Tórshavnar kommunu verður framvegis hildið fast við gamla siðin, at geva Landssjúkrahúsinum og øllum almennum stovnum í kommununi eitt kók, tá grind leggur beinini her.

Flottur arkitekturur

Arne Thorsteinsson hevur bara alt gott at siga um nýggja umlættingar- og rehabiliterings-

depilin, sum liggur sum ein perla niðri í eini lagd uppi í Hoyvík við útsýni norður- og eystureftir.

So er at vóna, at útsýnið verður varðveitt, og at einki verður bygt uppfyri, so tað hvørvur.

”Arkitektururin er fantastiska flottur. Alt er so gjøgnumført og væl frágingið”, heldur hann.

Urd er innrættað sum ein umlættingar- og uppvenjingardepil, har fólk bara eru eina avmarkaða tíð, so flyta tey út og onnur komna inn.

Nøkur vitjandi halda, at tað tykist í so tunglynt at síggja myrkt málaðu veggirnar. Tey eru av tí

*Arne Thorsteinsson,
fyrirverandi formaður
í Landsfelag
Pensjónista*

Longu tá man kemur inn frá hovuðsinngongini sæst, at her er hugnaligt við sofú og einum av vøkrum málningunum hjá listakvinnuni Sigrun Gunnarsdóttir.

áskoðan, at frægari var at havt veggirnar í ljósari litum.

Tað heldur Arne Thorsteinsson sum brúkari ikki var nakað problem, tá hann var har. Tað legði hann ið hvussu so er einki merki til, at tað hevði nakran týðning.

“Eg haldi, at allur bygningurin, sum hann er, tykist sera hugnaligur, og har er lætt at finna runt”.

Urd er innrættað sum eitt 8-tal, har tú ikki villist, men altíð kemur aftur til miðpunktið av 8-talinum, har báðar lonirnar ganga út frá, onnur vinstrumegin og hin høgrumegin.

Rúmligt

Tilsamans eru 27 búrum í Urd. Hvørt teirra er rúmligt, 30 fermetrar til støddar. Gott pláss er til rullustólar, seingja- og børuf lutning o.l. Í miðjuni av bygninginum er eitt venjingarhøli við øllum nútímans uppvenjingarmaskinum, tólum og súkklum, og verður hetta nógv brúkt av brúkarunum. Venjingarhølið liggur tætt uppat stóra felags- og uppihaldshølinum. Einans ein glasveggur skilur hølini frá hvørjum øðrum.

Ergoterapeutar og fysioterapeutar eru knýttir at um- og uppvenjing av búfólkunum umframt sjúkrarøktarfrøðingar, heilsurøktarar, heilsuhjálparar og hjálparfólk.

Venjingarhólið er útgjört við öllum nútímans endurvenjingarmaskinum og áhugaverdar myndir prýða veggirnar bæði her og í öllum bygginginum

*Arne í forhøllini
uttanfyri nútímans
venjingarhólið*

Endurnýggjan av koyrikortum

Ikki er líka mikið, um tú ert 70 ár ella 80 ár, tá koyrikortið skal endurnýggjast

Tekstur: Beate L. Samuelsen

Fyri nøkrum árum síðani vóru broytingar gjørdar í ferðslulógini. Hetta merkir m.a. at læknaváttan ikki krevst longur, tá pensjónistar ætla at endurnýggja koyrikortið við 70 ára aldur. Tað var annars eitt lógarkrav frammanundan. Tú skalt ikki longur fara til lækna at fylla pappír út og verða tjekkað/ur, um hoyrn og eygu, eru í lagi, tá koyrikortið skal endurnýggjast og

sleppur sostatt undan at gjalda kr. 400,- til nakra læknakanning.

Alt hatta sleppur tú frá, tá tú rundar tey 70 árin.

Myndugleikarnir fylgja við

Heilt undan myndugleikunum sleppur tú sum pensjónistur ikki, tá 70ara-koyrikortið skal

endurnýggjast. Sambært broytingini í ferðslulógini, lögtingslóg nr. 94 frá 6. juni 2017, skalt tú lata umsókn inn til Akstovuna saman við eini nýggjari mynd av tær og gjalda kr. 150,-. So fært tú koyrikortið sendandi við postinum. Koyrikort, sum verður endurnýggjað við 70 ára aldur, er galdandi í fimm ár. Aftaná tað, t.v.s. tá tú fyllir 75 ár, skal tað endurnýggjast við læknaváttan. Hetta koyrikortið er tó bert galdandi í tvey ár í senn, líka til tú er fylt/ur 80 ár.

Vil man sum pensjónistur framvegis varðveita koyrikortið, fær man tað bara fyri eitt ár í senn. Tað vil siga, at aftaná 80 ára aldur, skal tú endurnýggja koyrikortið hvørt ár. Men tá krevst framvegis læknaváttan hvørjaferð.

Ikki øll eru koyrifør

Læknar hava skyldu at gera vart við, um persónar ikki eru egnaðir at hava koyrikoyrt, t.d. um viðkomandi er til vanda fyri seg sjálvan ella onnur í ferðsluni. Fyri so vítt er hetta ikki bara galdandi fyri pensjónistar, men fyri øll. Í so máta er einki broytt.

Hagtøl í okkara grannalondum vísa, at tað ikki eru pensjónistar, sum eru mest innblandaðir í ferðsluóhappum og vanlukkum, men teir yngru bilførararnir.

Áðrenn lögtingslógin var sett í gildi, var hon til hoyringar hjá eini rúgvu av ráðum og feløgum. Til ber annars at lesa kunningarskriv um broytingarnar í ferðslulógini á heimasíðuni hjá Akstovuni.

Gásadalur

NORÐURLENDSKUR PENSJÓNISTAFUNDUR

Dagarnar 15. til 17. september hevði norðurlendski pensjónistafelagsskapurin NSK ársfund í Føroyum

Tekstur: Beate L. Samuelsen

Myndir: Gunnleyg Durhuus

Landsfelag Pensjónista, LP, hevur í mong ár verið limur í NSK, sum er norðurlendskt felag við høvuðsskrivstovu í Stockhólmi.

Tvær ferðir um árið hittast umboð fyri limafeløgini í NSK til fundar uppá skift í Svøríki, Finnlandi, Danmark, Noregi, Íslandi og í Føroyum.

Stundir voru til ein stuttan steðg í Gásadali

Seminar varð hildið á Panorama á Hotel Hafnia

Um hálvan september hevði NSK, Nordisk Samarabets Komité, ársfund og seminar í Føroyum.

Ársfundurin skuldi verið hildin í Føroyum í mai í fjør, men orsakað av Korona varð Føroyaferðin útsett til í heyst.

Stutt eftir, at flestu fundarluttakararnir vóru komnir til landið við Atlantic Airways mikudagin 15. september, fóru vit í besta summarveðri eina stutta útferð við Toru Tourist til Gásadals. Hetta var gjørt, meðan bíðað var eftir luttakara, sum ein tíma seinni kom við SAS-flogfarinum.

Seint henda sama seinnapartin var ársfundurin settur á Hotel Hilton, og um kvøldið var døgverði sama stað.

Áhugverdir fyrilestrar

Dagin eftir var seminar á Hotel Hafnia við fyrilestrum, ið allir snúðu seg um Koronu, og hvørja ávirkan, hon hevði havt og framvegis hevur á okkum, sum rokkið hava høgan aldur.

Av tí at ikki bar til hjá tveimum svenskum fyrilestrarhaldarum at koma hendavegin, luttóku teir á seminariinum umvegis Zoom.

Millum fyrilestrarhaldararnar hevði Landsfelag Pensjónista heitt á tvey umboð fyri Deildini fyri Almanna- og Heilsudepilin, Pál Weihe, stjóra, yvirlækna, professara og granskara, og Einu Eliassen, Phd-lesandi og sjúkrarøktarfrøðingur, um at greiða frá Koronu-støðuni í Føroyum.

Landsstýriskvinnan í almannamálum Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur helt røðu, tá vitjað varð við Gjógv

Hanus G. Johansen trubadurur undirhelt við sangi og vísum

Hesir lótu ikki við seg koma, hóast ein bólkur av pensjónistum tóku myndir av teimum og Tindhólmi

Sera áhugavert var at hoyra tey bæði greiða frá gongdini her í landinum í sambandi við Koronu, og hvussu heilsustøðan yvirhøvur er millum eldri færoyingar.

Stundir vóru hendan seinna partin at spáka ein stuttan túr úti á Reyni, har Julianna Klett, ið sjálv er fødd og uppvaksin í hesum gamla býlingi, greiddi frá søguligum hendingum, gomlum húsum og ikki minst elligamla sólurinum úti á Tinganesi.

Landsstýriskvinnan var við

Áðrenn teir 19 norðurlendsku luttakararnir fóru heimaftur, fingur teir høvi at heilsa uppá

landsstýriskvinnuna við almannamálum, Elsebeth Mercedis Gunnleygsdóttur.

Landsstýriskvinnan helt m.a. røðu, tá vitjað varð við Gjógv, har Landsfelag Pensjónista hevði boðið øllum til ein góðan døgverða á Gjáargarði.

Hetta kvøldið fingur luttakararnir somuleiðis høvi at hoyra fólka- og vísusangaran Hanus G. Johansen, trubadour, syngja sangir, ið Pól F. hevur skrivað, umframt fleiri svenskar og norskar vísur.

Á veg heimaftur frá Gjógv seint hetta síðsta

Christina Tallberg, forkvinna í NSK, Pál Weihe, yvirlækni og Beate L. Samuelsen, forkvinna í Landsfelag Pensjónista

Gongutúrur úti í Tinganesi

Julianna Klett, ið er fødd og uppvaksin úti á Reyni, greiddi frá gamla býarpartinum

NSK-luttakararnir á veg út at hyggja eftir elligamla sólurinum

kvøldið saman við NSK luttakarunum, varð við Toru Tourist koyrt gjøgnum nýggja og snøgga undirsjóvartunnilin millum Streymoyнна og Eysturoyнна.

Eingin ivi er um, at listaverkið hjá listamanninum Trónða Patursson gjørdist eitt upplivilsi, ið norðurlendsku gestirnir ongantíð koma at gloyma.

Eina Eliassen, Phd-lesandi sjúkrarøktarfrøðingur greiðir frá koronugongdini í Føroyum og heilsustøðuni hjá eldri føroyingum

Nú er at makka rætt

Nakað soleiðis kenna fleiri pensjónistar tað, tá tað kemur at gerast partur av Talgildu Føroyum, hóast hetta skal eitast at verða ómakaleyst tilboð í sambandi við almennar og privatar tænarur

Tekstur: Beate L. Samuelsen

Eitt ár er liðið, síðani Talgildu Føroyar varð sett í verk. Umleið 27.000 froyingar hava knýtt seg í skipanina síðani á heysti 2020.

Í sambandi við at finna út av, hvussu støðan er, tá tað kemur til áhugan hjá eldri brúkarum at knýta seg í eina slíka skipan, gjørði Talgildu

Føroyar eina kanning. Hon vísti, at 20% av samlaðu brúkarunum vóru í aldrinum 60+, har teir elstu vóru omanfyri tey 90 árini.

Sama kanning vísti, at av teimum, sum vóru yvir 60 ár, svaraðu knappliga 70%, at tey brúktu teldupost hvønn einasta dag. So heilt ókend við telduna vóru tey ikki.

Kanningin vísti eisini, at meiri enn 60 % av teimum í eldra brúkarabólkinum omanfyri tey 60 árini, javnan lósu tíðindi á telduni eins og tey brúktu Netbankan.

Eitt tilboð

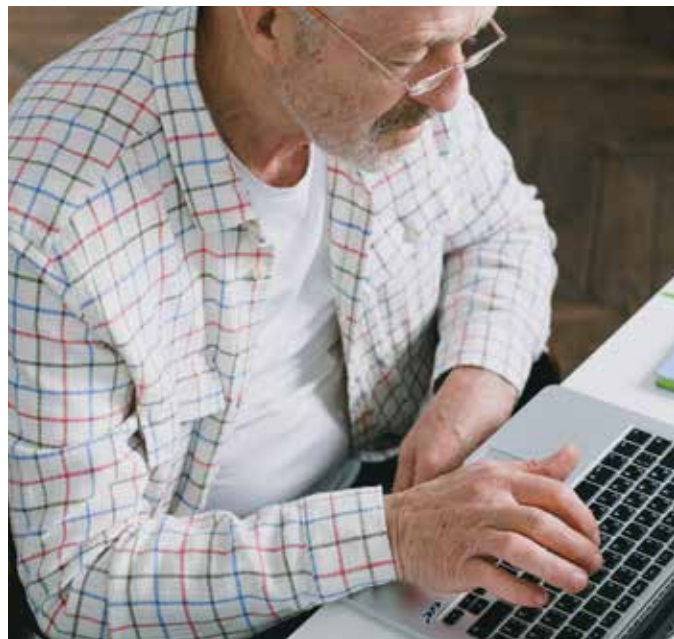
Landsfelag Pensjónista ivast ikki í, at var ein kanning gjørd, sum einans fevndi um tey, sum í dag eru omanfyri 70 ár, hevði teldubrákaratalið verið munandi lægri enn tey 60 prosentini, sum kanningin hjá Talgildu Føroyar vísti.

Tøl hesum viðvíkjandi hava vit tíverri ikki, men sambært teim pensjónistum, sum hava vent sær til Landsfelag Pensjónista og kært sína neyð viðv. Vanganum og Samleikanum hjá Talgildu Føroyum, sæst, at her er ein trupulleiki. Trupulleikin er sum so ikki Talgildu Føroyar, men teir stovnar, sum longu hava knýtt seg í hesa skipan m.a. ein týðandi stovnur sum Taks og aðrir, umframt teir, sum hava ætlanir um at vera við.

So er bara hjá okkum eldru at fylgja við og makka rætt.

Nógvar milliónir krónur vóru settar av, tá verkætlanin Talgildar Føroyar varð samtykt í løgtinginum. Løgtingið samtykti eisini, at Talgildu Føroyar ikki var ein lóg, men eitt tilboð til allar føroyingar.

Tað kann tykjast, sum fleiri av teim stovnum, sum hava knýtt seg í skipanina, hava gloymt orðið "tilboð".

Av teimum, sum vóru yvir 60 ár, svaraðu knappliga 70%, at tey brúktu teldupost hvønn einasta dag

Allir aldursbólkar

Tá verkætlanin Talgildu Føroyar kom í stoypi-skeiðina í 2015, var dentur lagdur á, at eingin skuldi kenna seg útilokaðan í hesi komandi skipan.

Tað var eisini orsøkin til, at fyrireikararnir nøkur ár inni í tilgongdini m.a. settu seg í samband við Landsfelag Pensjónista.

Nógv orka var sett av til at veita góðar vegleiðingar og góða tænastu við atliti at fáa allar føroyingar í øllum aldri við í skipanina.

Fyri at vekja áhugan hjá pensjónistum at knýta seg í skipanina, bjóðaði Landsfelag Pensjónista umboðum fyri Talgildu Føroyar á formansfund felagsins at greiða frá verkætlanini.

Fyri at fáa bólkin av fólkinum við, sum Landsfelag Pensjónista umboðar, var hugskot frammi

um at fáa sokallaðar ambassadørar knýttar at øllum okkara 16 limafeløgum, sum tilsamans umboða góðar 1.600 limir.

Tað sigur ikki so heilt lítið. Tí Landsfelag Pensjónista umboðar somuleiðis allar landsins pensjónistar, tá tað snýr seg um ráðgeving innan tað almenna viðv. málum, ið hava við pensjónistar at gera.

Hvør skal gjalda

Talgildu Føroyar eru til reiðar at læra lokalar ambassadørar upp, so teir sum vegleiðarar kunnu veita brúkarakunningina víðari til eldru brúkarar okkara á limafundum.

Ein liður í hesum er, at pensjónistar skulu gerast sjálvstøðugir, tá tað kemur til at avgreiða egin persónlig viðurskipti á telduni uttan hjálp frá øðrum.

Nógvir pensjónistar frá 67 ára aldri og uppeftir eru sera varnir, tá tað kemur til at nýta teldu, ikki minst, tá vit dag og dagliga hoyra um teldusníkar o.l.

Hvussu áhugin hevur verið fyri ambassadørum, hevur higartil verið so sum so. Spurningurin hevur verið frammi, um hetta skal vera ein ókeypis tænasta, ella skal tann, ið átekur sær vegleiðingarpuppgávuna sum ambassadørur, hava rætt til nøkur eyka oyru?

Og hvør skal gjalda?

Neyvan Talgildu Føroyar ella lokalu pensjónistafeløgini.

Eingin gjógv

Á Eldradegi í Fuglafirði, sum Eldrafelagið Borgin saman við Landsfelag Pensjónista skipaði fyri leygardagin 14. august 2021, greiddu umboð frá Talgildu Føroyum nærri frá hesum. Har var høvi at seta fram spurningar og fáa svar.

Ætlanin hjá Talgildu Føroyum hevur ongantíð verið at skapa eina gjógv millum brúkarar og ikki-brúkarar av Talgilda Samleikanum.

Sum Føroya Løgting legði dent á, tá uppskotið varð til viðgerðar og samtykt, skal tað verða frívillugt hjá brúkarum at knýta seg í skipanina. Tað eiga vit at halda fast við.

Spurningurin er, um tað nú er so frívillugt, sum sagt verður, tá stovnar sum Taks, peningastovnar, Almannaverkið, Akstovan og aðrir hava boðað frá, at teir antin longu eru farnir undir at brúka Samleikan ella í næstum ætla at taka hann í nýtslu. Við hesum kann tykjast, at fólk verða kroyst upp í Samleikan, líka mikið um tey vilja ella ikki.

Hvussu skulu tey bera seg at, um tey ikki megna hetta, og heldur ikki vilja vera við? Hvar skulu tey venda sær?

Av tí, at henda tænasta ikki er ein lóg, skal brúkarin, sum ikki vil vera við í hesum, venda sær til tænastuveitaran t.d. onkran av teim omanfyri nevndu, og biðja um undantaksloyvi, um vit kunnu rópa tað so.

Tað er ábyrgdin hjá tæna­stuveitaranum at ganga brúkaranum á mœti, so hann/hon verður undantikin, og t.d. framhaldandi kann vera verandi í gomlu skipanini eins og áður.

“Big Brother”

Tað eru pensjónistar, sum duga væl at brúka teldu, men i-Pad hava teir ikki, og fartelesonin, teir brúka, eru gomul modell, men tær rigga. Man kann brúka antikku fartelesonirnar til at tosa í. Tað er tað, sum er tað týðningarmiklasta hjá summum okkara.

Skulu vit nú knappliga gjalda fleiri túsund krónur fyri at keypa nýggja tøkni fyri yvirhøvur at vera partur av okkara samfelag, tí sama samfelag, sum vit hava verið við til at byggja upp?

Ella skulu teir brúkarar, sum ikki hava hug at vera við í Talgildu Føroyum, metast sum 2. floks borgarar, tí teir ikki hava hug at knýta seg upp í alt hetta nýggja, sum einar Talgildar Føroyar bjóða einum modernaðum samfelag sum okkara?

Skulu somu eldru borgarar noyðast at gjalda nakrar hundraðkrónuseðlar fyri at keypa ein serligan geyma frá Talgildu Føroyum? Her kann skoytast uppí, at fyrsti geymin frá Talgildu Føroyum til brúkan er ókeypis. Missir tú hann burtur og noyðist útvega tær ein nýggjan, mást tú gjalda fyri hann við kassa eitt. Hann kostar nakrar hundrað krónuseðlar.

Av tí, at umrøddu geymar eru persónligir, skal brúkarin mæta upp á brúkaratænastuni hjá

Talgildu Føroyum í Havn fyri at fáa ein slíkan. Til ber ikki at fáa hann sendandi við Posta ella biðja onkran annan taka hann við.

Tað kemst av, at persónliga tryggin er sett í há­­sæti.

Býrt tú í Suðuroynni, skalt tú við Smyrli til Havnar eftir geymanum, bíða ein heilan dag har, ella kanska liggja eina nátt í Havn, áðrenn tú fert suður aftur við hesum lítla dippiduttinum í bringulummanum.

Ikki er tað undarligt, at nógv kenna Talgildu Føroyar sum ein lið í sokallaðu “Big Brother-yvirvekingini”.

ÁRSVEITSLAN 2021 HJÁ LANDSFELAG PENSJÓNISTA

Beate L. Samuelson, forkvinna í Landsfelag Pensjónista, beyð vælkomin og ynskti øllum eitt gott og hugnaligt kvøld.

Tekstur og myndir: Gunnleyg Durhuus

At fólk gleddu seg til at hittast aftur eftir at ársveitslan varð avlýst síðsta ár orsaka av Covid-19, vísti stóra luttøkan í ár. Tí var tað hugaligt hjá Landsfelag Pensjónista aftur at

skipað fyri tí árliku ársveitsluni, ið er fyri limir í eldra- og pensjónistafeløgnum í Føroyum.

Ársveitslan í ár var 24. apríl í Siloini í Tórshavn. Hølini vóru hugnalig og vælegnaði til eina veitslu við døgurða og góðum plássni til dansin. Tað vóru yvir 200 fólk, hýrurin var góður og fólk fegnaðust um at síggast aftur.

Landsfelagið hevur fingið gjørt nýtt sanghefti við hjálp frá Ólavi Højgaard, ið var brúkt undir borðhaldinum. Sangurin gekk gott, har Ólavur

**Nýtt sanghefti
var gjørt til
ársveitsluna**

Mortan Johannesen var gestarðari og hevði eina áhugverda røðu

Jákup í Gerðinum hjálpti Ingeborg Vinther við lutaseðlatrekninginum, sum altíð gevur ein stóran spenning í salinum.

Lagið er gott undir borðhaldinum

Jonna Thorsteinsson úr Vági var heppin at vinna høvuðsvinningin frá Smyril Line

Elsebeth Maria Johannesen av Oyrarbakka var eisini sera glað fyri sín vinning frá Atlantic Airways

saman við Niels Olsen og Holgar Jacobsen luttøku við sangi og tónleiki.

Gestarøðari

Mortan Johannesen var gestarøðari undir borðhaldinum, har hann hugleiddi um, hvussu tað er at vera pensjónistur. Hann tosaði um hvussu politikarnir lova pensjónistum gull og grønar skógir upp undir val, men tá valið er yvirstaðið, verða nóg av vallyftunum gloymd.

Mortan legði dent á, hvussu týdnigarmikið tað er at njóta dagin í dag, hóast ein hevur havt mótgang í lívinum, tí ein kann finna eydnuna aftur.

Lutaseðlasøla

Lutaseðlasøla er ein fastur táttur til árs-

veitsluna og eldradag, har nógvir góðir vinningar eru.

Høvuðsvinningar í ár vóru: Gávubræv frá Smyril Line virði 7.490 kr. og gávubræv frá Atlantic Airways á 2.000 kr. Harafturat vóru vinningar, ið eldra- og pensjónistafeløgini góvu.

Eftir borðhaldið varð farið upp á gólv, og síðan var enskur dansur, har nógv fólk hugnaðu sær á dansigólvinum.

Nevndin í Landsfelag Pensjónista gleðist yvir, at so nógv fólk møttu og gjørdu veitsluna so væleydnaða, og takkar øllum fyri eitt stuttligt og hugnaligt kvøld.

Góður føroyskur dansur var aftaná borðhaldið

Enski dansurin gekk sera væl til tann góða sangin og dansitónleikin frá Ólavi, Niels og Holgar.

TÝDNINGURIN AV EYKA INNTØKU HJÁ PENSJÓNISTUM FØDDIR ÁÐRENN 1953

Frágreiðing um mótrokning av fólkapensjón í sambandi við eyka inntøku fyri pensjónistar føddir áðrenn 1953

Tekstur: Gunnleyg Durhuus

Pensjónsnýskipanin, sum kom í gildi 1. januar 2020, ávirkar teir mongu pensjónistar, sum framvegis arbeiða aftaná at hava rokkið pensjónsaldur og hava eina eyka inntøka alt eftir, um teir eru ógiftir ella giftir og eru føddir áðrenn ella aftaná 1953.

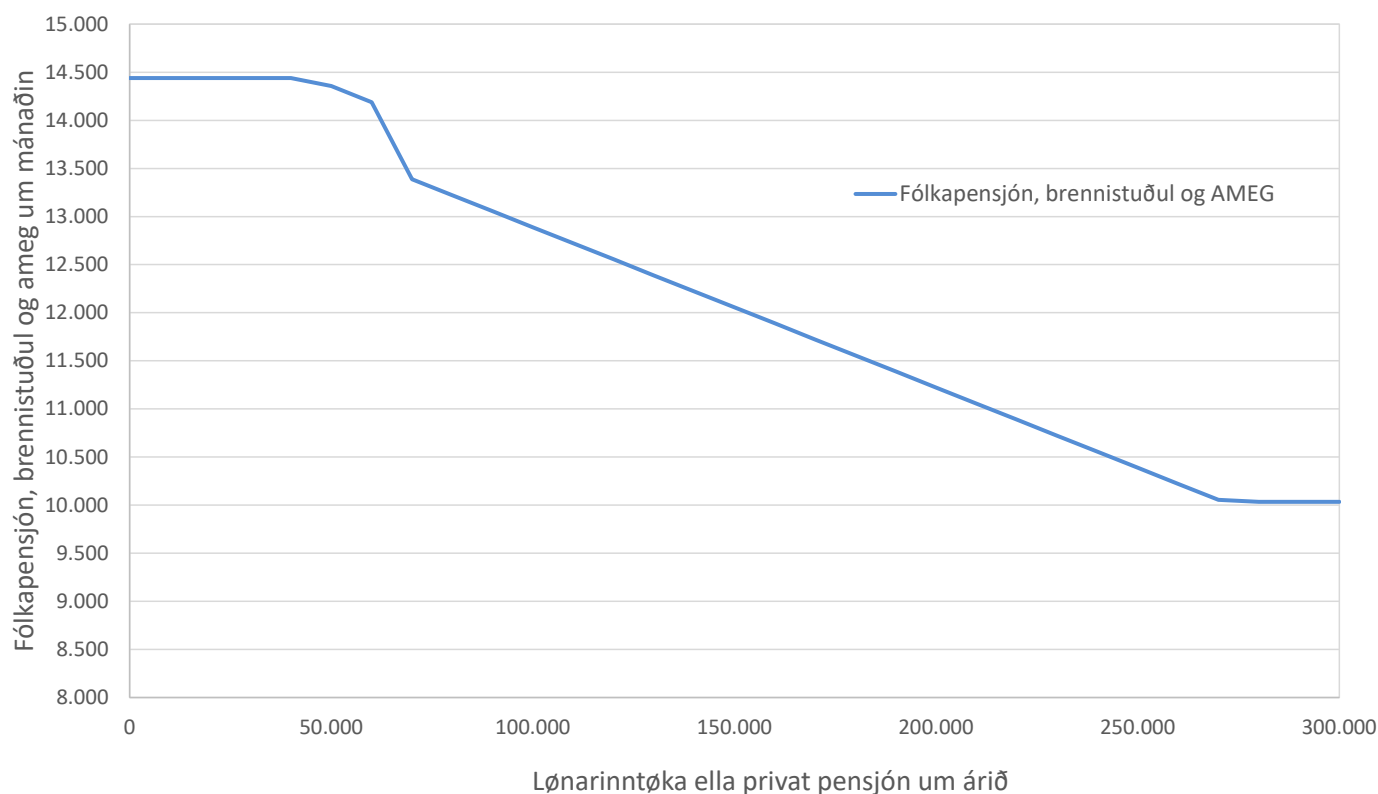
Landsfelag Pensjónista hevur heitt á Almanna- málaráðið um at greina í tølum og grafum,

hvussu mótrokningin í fólkapensjónini er, tá ein hevur eyka arbeiðsinntøka og/ella eyka pensjón útyvir fólkapensjónina og Samhaldsfasta (AMEG).

Mánaðarlíga grundupphæddin kr. 4.169 og Samhaldsfasti (AMEG) kr. 5.865 verða ikki mótroknað í samband við eyka inntøku, og er hetta galdandi fyri allar pensjónistar føddir áðrenn 1953.

Grafur 1

Ógiftur fólkapensjónistur, føddur áðrenn 1953

Ógiftur fólkapensjónistur fæddur áðrenn 1953
 Á grafi 1 sæst, at um ein onga eyka inntøku
 hevur, er fólkapensjónin við brennistuðli, viðbót
 og Samhaldfasta íalt kr. 14.439 um mánaðin
 áðrenn skatt. Tá ein hevur eina árliga eyka
 inntøku yvir kr. 45.000, lækkar viðbótin við 20
 % av inntøkuni, tvs. at fyri hvørjar 100 kr., ein
 hevur í eyka inntøku, lækkar viðbótin við 20 kr.
 Brennistuðulin, kr. 7.608, fellur burtur í einum,
 tá árliga eyka inntøkan fer upp um kr. 60.000.
 Viðbótin er fult mótroknað, tá eyka inntøkan er
 komin uppá kr. 271.260.

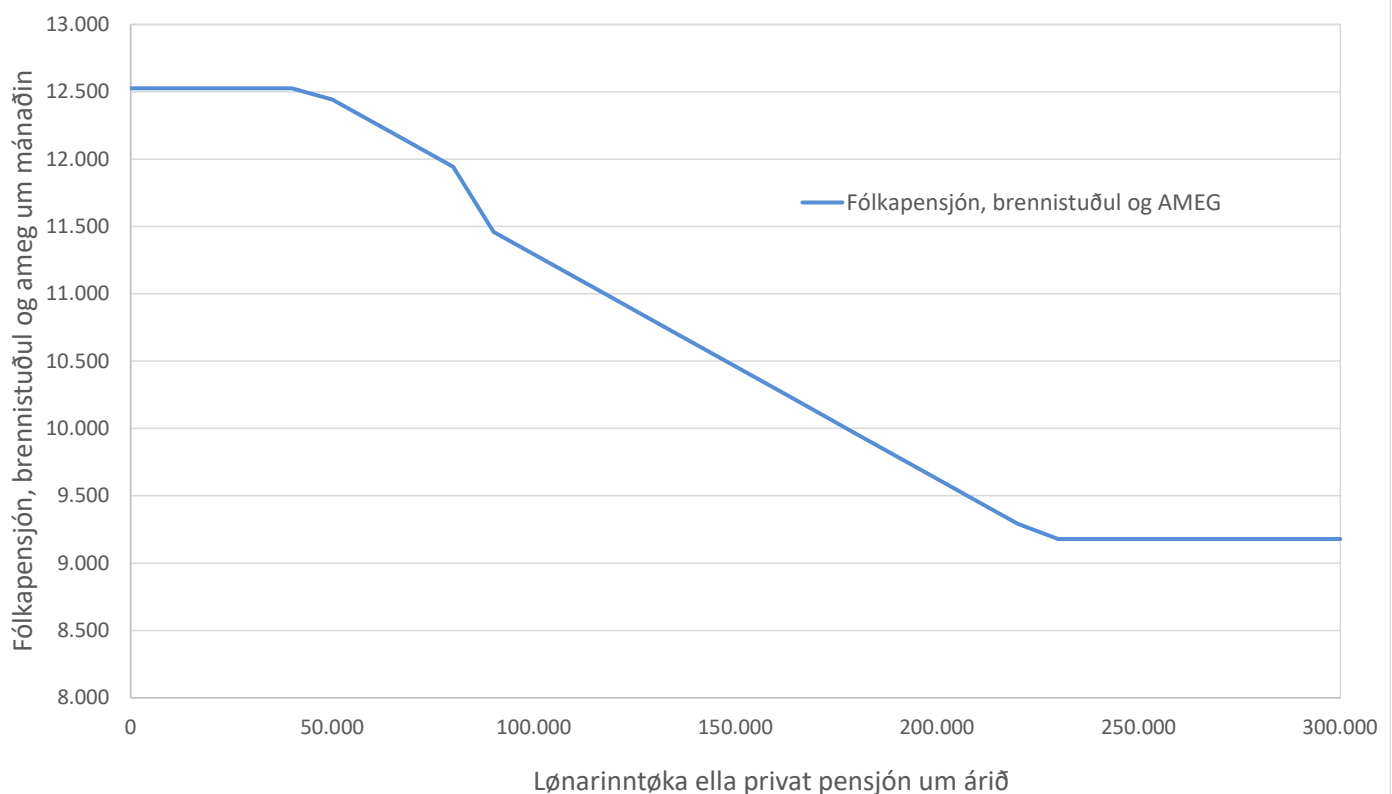
Giftur fólkapensjónistur, fæddur áðrenn 1953 - ongin mótrokning millum hjún

Á grafi 2 sæst, at um ein onga eyka inntøku
 hevur, er fólkapensjónin við brennistuðli, viðbót
 og Samhaldfasta íalt kr. 12.526 um mánaðin

áðrenn skatt. Brennistuðulin fellur burtur, við
 eina árliga eyka inntøku uppá kr. 80.000 fyri

Grafur 2 Giftur fólkapensjónistur, fæddur áðrenn 1953 - ongin mótrokning millum hjún

hjúnini tilsamans. Tá hvør einstakur hevur eina árliga eyka inntøku yvir kr. 45.000, lækkar

viðbótin við 20 % av inntøkuni, tvs. at fyri hvørjar 100 kr. ein hevur í eyka inntøku lækkar viðbótin við 20 kr.. Viðbótin er fult mótroknað, tá árliga eyka inntøkan er komin upp á kr. 226.860.

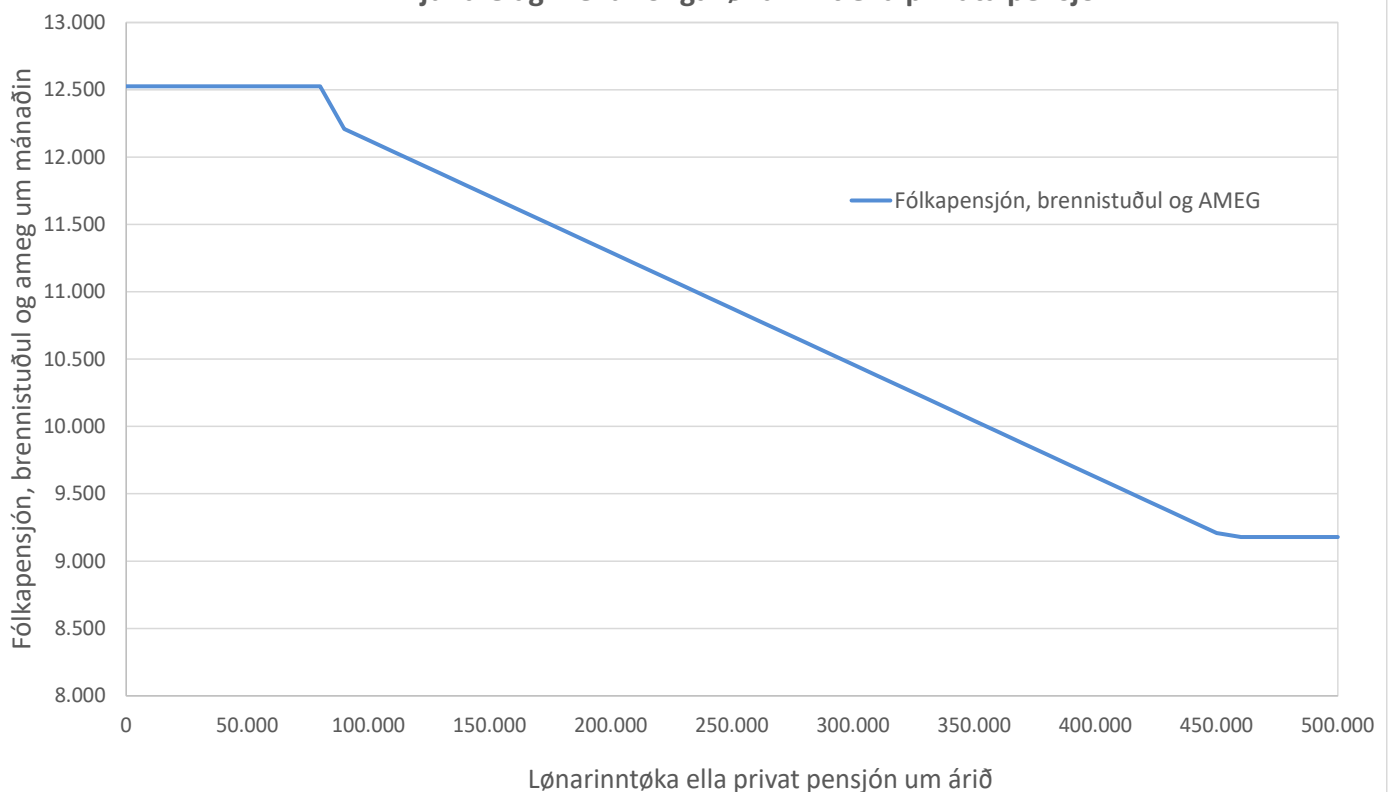
Giftur fólkapensjónistur, føddur áðrenn 1953 - mótroknað verður millum hjún

Sum nakað nýtt, kunnu hjún velja at mótroknað verður í samband við eyka inntøka ella at tað ikki verður mótroknað.

Nøkur hava fyrimun av at mótroknað verður millum hjún, meðan onnur hava fyrimun av, at pensjónin verður roknað hvør sær. Hjún, sum hava mótrokning millum sín, kunnu tilsamans hava inntøku á 90.000 kr. um árið, áðrenn viðbótin byrjar at lækka (brennistuðulin fellur

Grafur 3

**Giftur fólkapensjónistur, f. áðrenn 1953
- hjúnafelegi hevur onga lønarinnt ella privata pensjón**

tó burtur tá eyka inntøkan hjá báðum tilsamans er 80.000 kr.).

Á grafi 2 sæst at tey, sum onga eyka inntøku hava, er fólkapensjónin við brennistuðli og Samhaldsfasta íalt 12.526 kr. um mánaðin áðrenn skatt.

Grafur 3 vísir, hvussu pensjónin lækkar hjá teimum, sum hava valt móttrokning millum hjúnafelegar. Grafurin skal lesast soleiðis, at lønarinntøka ella privat pensjón (x-aksin) er inntøkan hjá báðum tilsamans. Fólkapensjón, brennistuðul og AMEG (y-aksin) er upphæddin í part. Tá eyka inntøkan fer upp um 90.000 kr., lækkar viðbótin hjá báðum tilsamans við eini upphædd svarandi til 20 % av eyka inntøkuni. T.v.s., fyri hvørjar 100 kr. í eyka inntøku lækka viðbøturnar hjá báðum við tilsamans 20 kr., sum er 10 kr. í part.

Viðbótin er fult móttroknað, tá samlaða eyka inntøkan er kr. 453.720. T.v.s., at um annar hjúnafelegin onga eyka inntøku hevur, so er viðbótin fult móttroknað, tá hin parturin hevur inntøku á 453.720 kr. Um hjúnafelegarnir hava neyvt somu inntøku, tá er viðbótin fult móttroknað, tá inntøkan er 226.860 kr. í part (sum tilsamans er 453.720 kr.)

Á heimasíðuni hjá Landsfelag Pensjónista www.eldri.fo/pensjón liggur útgreiningin frá Almanamálaráðnum, har man sær, hvussu pensjónin verður ávirkað við árligari eyka inntøku fyri hvørjar kr. 10.000.

Á heimasíðuni hjá Almannaverkinum www.av.fo/fólkapensjón kann man rokna sína fólkapensjón, við og uttan eyka inntøku.

TÝDNINGURIN AV EYKA INNTØKU HJÁ FÓLKAPENSJÓNISTUM FØDDIR 1953 ELLA SEINNI

Frágreiðing um mótrokning av fólkapensjón í sambandi við eyka inntøku fyrri pensjónistar føddir 1953 ella seinni, og er annarleiðis enn hjá teimum, ið vóru føddir áðrenn 1953.

Tekstur: Gunnleyg Durhuus

Greinin snýr seg um, hvussu pensjónsnýskipanin, sum kom í gildi 1. januar 2020, ávirkar teir mongu pensjónistar, sum framvegis arbeiða aftaná at hava rokkið pensjónsaldur.

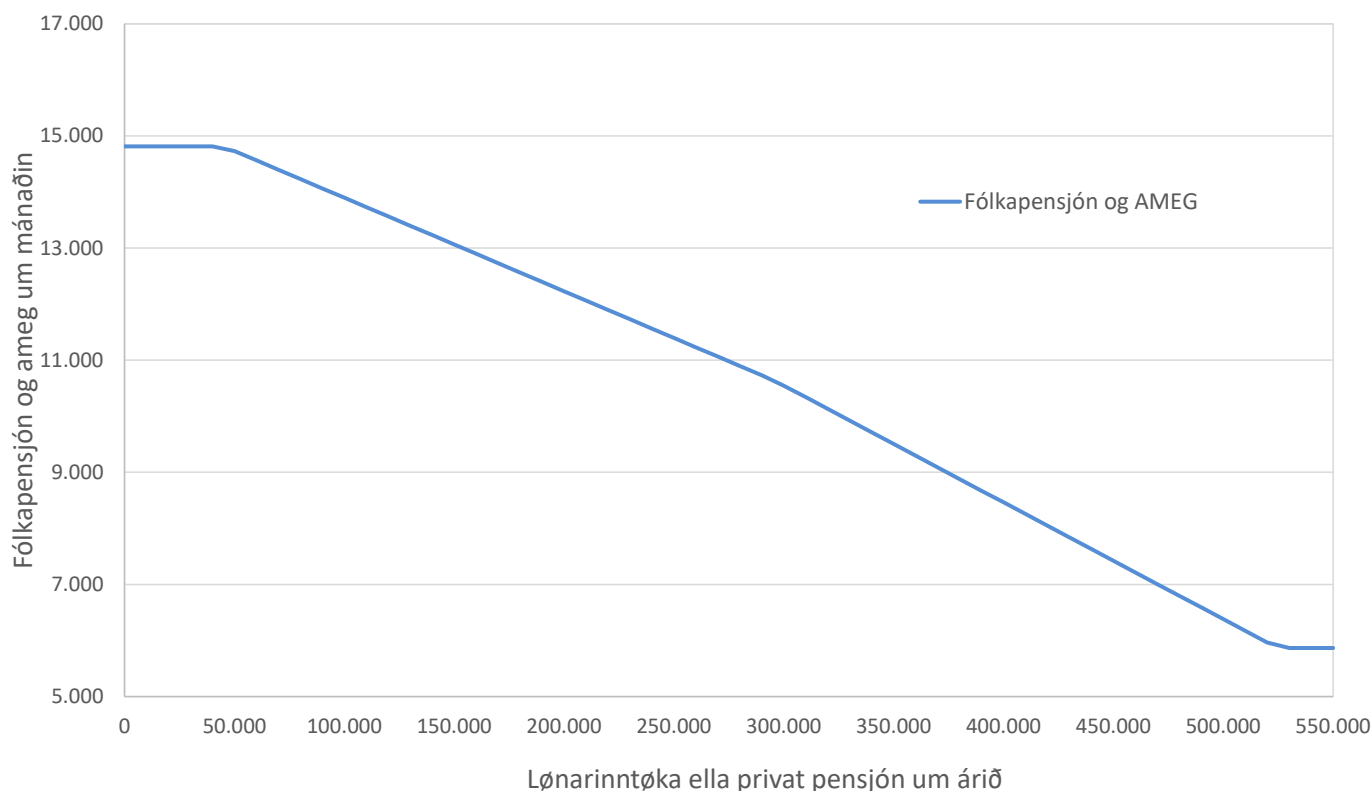
Landsfelag Pensjónista hevur heitt á Almanna- málaráðið um at greina í tølum og grafum,

hvussu mótrokningin í fólkapensjónini er, tá ein hevur eyka arbeiðsinntøku og/ella eyka pensjón útyvir fólkapensjónina og Samhaldsfasta (AMEG).

Samhaldsfasti (AMEG) kr. 5.865 verða ikki mótroknað í samband við eyka inntøku, og er hetta galdandi fyri allar pensjónistar.

Grafur 4

Ógiftur fólkapensjónistur, føddur aftaná 1953

**Ógiftur fólkapensjónistur,
fóddur í 1953 ella seinni**

Á grafi 4 sæst, at um ein onga eyka inntøku hevur, er fólkapensjónin og Samhaldfasti íalt kr. 14.813 um mánaðin áðrenn skatt. Hevur ein pensjónistur eina eyka inntøku yvir kr. 45.000 verður mótroknað við 20 % í grundupphæddini til eyka inntøkan er kr. 295.140. Tá grundupphæddin er burtur, verður hildið fram við 25 % av viðbótini, tvs. fyri hvørjar 100 kr., ein hevur í eyka inntøku, lækkar grundupphæddin fyrst við 20 kr og síðan viðbótin við 25 kr. Tá árliga eyka inntøkan er hægri enn kr. 524.532, er grundupphæddin og viðbótin fult mótroknað.

Tvs. at tá er fólkapensjónin dottin burtur, men Samhaldfasti (AMEG) verður ikki ávirkaður av inntøkuni.

**Giftur fólkapensjónistur,
fóddur í 1953 ella seinni**

Á grafi 5 sæst, at um ein onga eyka inntøku hevur, er fólkapensjónin og Samhaldfasti íalt kr. 12.715 um mánaðin áðrenn skatt. Hevur ein pensjónistur eina eyka inntøku yvir kr. 45.000 verður mótroknað við 20 % í grundupphæddini til inntøkan er kr. 243.140, Tá grundupphæddin er burtur, verður hildið fram við 25 % av viðbótini, tvs. fyri hvørjar 100 kr, ein hevur í

eyka inntøku, lækkar grundupphæddin fyrst við 20 kr og síðan viðbóttin við 25 kr. Tá árliga eyka inntøkan er hægri enn kr. 413.556, er grundupphæddin og viðbóttin fult mótroknað.

Tvs. at tá er fólkapensjónin dottin burtur, men Samhaldsfasti (AMEG) verður ikki ávirkaður av inntøkuni.

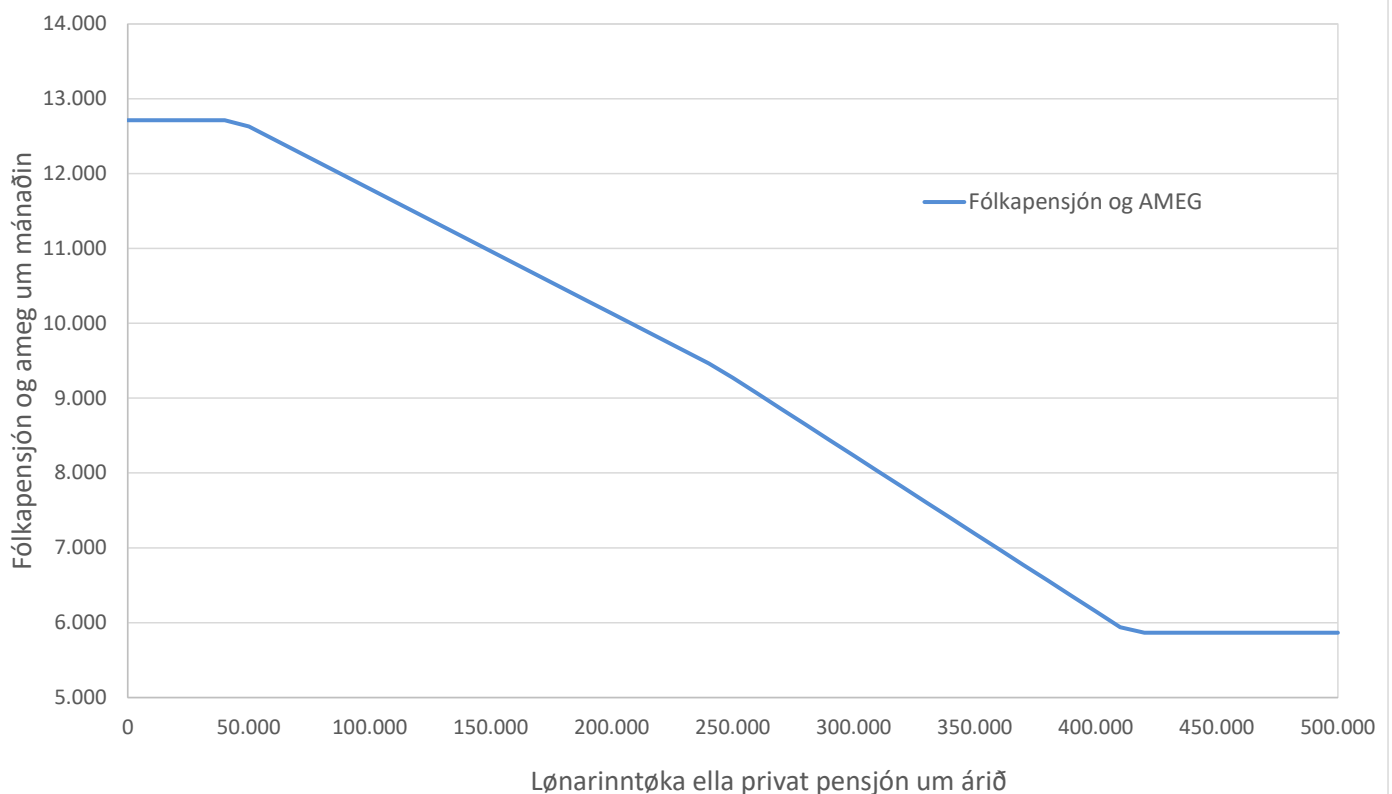
Á heimasíðuni hjá Landsfelag Pensjónista www.eldri.fo/pensjón liggur útgreiningin frá Almannamálaráðnum, har man sær, hvussu pensjónin verður ávirkað við árligari eyka inntøku fyri hvørjar kr. 10.000.

Á heimasíðuni hjá Almannaverkinum www.av.fo/fólkapensjón kann man rokna sína fólkapensjón, við og uttan eyka inntøku.

Grafur 5

Giftur fólkapensjonistur, føddur aftaná 1953

Beinbroyskni

Væl ber til at liva eitt gott lív við beinbroyskni/osteoporosu

Tekstur: Beate L. Samuelson

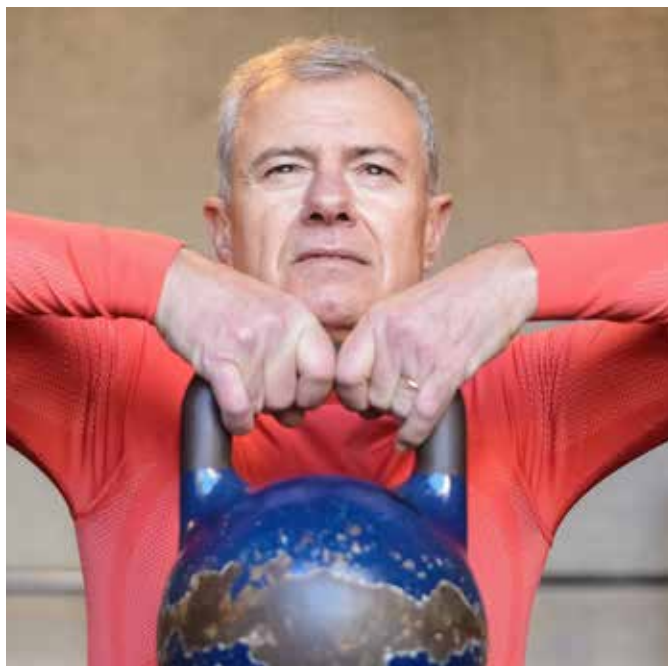
Fólk, komin eitt sindur til aldurs, eru ofta rakt av beinbroyskni, sum á látínskum eitur osteoporosa.

Hetta hoyra vit javnan, tá eldri fólk t.d. detta og bróta seg sundur. Tey koma ikki fyri seg aftur. Tað skal einki til, so detta tey aftur uttan at hava nakran hylling av, hví tey detta. Orsøkirnar til hetta kunnu verða so nógv, men eitt, sum tey flestu ikki vita, er, at tey hava beinbroyskni. Tí er av stórum týðningi, at hesi fólk fáa røttu viðgerð og eina kunning um beinbroyskni.

Tað ræður nevnliga um at fáa staðfest, um talan er um beinbroyskni/osteoporosu ella ikki, og hvussu tey á frægasta hátt kunnu liva við hesi sjúku og framvegis hava eitt gott lív.

Kostur, heilivágur og venjing

Fysioterapeuturin Klæmint Isaksen FT, Dip. MDT, Cert. Klinikari, ið starvast á Havnar Fysioterapi, hevur fingið sær nærri útbúgving innan beinbroyskni/osteoporosu. Hann hevur sent Landsfelag Pensjónista skriv um beinbroyskni umframt kunnað allar kommunulæknar og nakrar serlæknar í landinum um hetta sama. Hann skrivar m.a. at "tað stutta av tí langa er, at fólk, ið hava fingið staðfest osteoporosu, kunnu gera nógv meira og harðari kropsligar

venjingar, enn hildið hevur verið. Men tað hevur stóran týðning, at tað fyrst verður gjørd ein meting av hvørjum einstakum, innan venjingin verður tilrættaløgd.

Eisini hevur tað stóran týðning, at fólk fáa gjølla kunning um, hvat tað merkir at fáa staðfest osteoporosu, soleiðis at tey ikki gerast ørkymlað og bangin".

"Fyribyrging av frakturum hevur stóran týðning, og snýr tað seg nógv um kunning um kost, medisin og venjing.

Roknast kann við, at tað tekur millum 6-12 mðr. at koma ordiliga fyri seg aftur, men ofta kunnu tey klára seg væl innan ta tíð".

AVSLÁTTARAVTALUR HJÁ LANDSFELAG PENSJÓNISTA

..... NOVEMBER 2021

Landsfelag Pensjónista hevur fingið nógvar góðar avsláttaravtalur við handlar, hotell, matstovur og aðrar fyrirkur.

Limirnir í teimum 16 lokalfeløgnum kring landið kunnu fáa avsláttur úr 5% upp í 20% av vørum og tænaðum frá ymsum handlum, hotellum, matstøðum og øðrum fyrirkum kring landið.

Avslátturin er treytaður av, at limur vísir fram persónligt limakort frá Landsfelag Pensjónista.

Limirnir fáa limakort við at venda sær til sítt lokalfelag og nýggir limir við at tekna seg hjá lokalfelagnum.

Avsláttaravtalurnar liggja eisini úti á heimasíðuni www.eldri.fo.

Í Tórshavn

Hoyrnin.....	10%	Av hoyritólum	321731
Hennara.....	10%	Av øllum vørum uttan tilboðsvørum	274075
Kvinnuklæðir			
Tignir - væl klæddir menn...	15%	Av øllum vørum	292900
Mannfólkaklæðir			
Fótbúni	10%	Av øllum vørum	311705
Skósøla			
Gunnvá	15%	Av øllum vørum	214206
Kvinnuklæðir			
Toscana	10%	Mán. til hósd. og sunnudag	211109
Angus Steakhouse	10%	Av øllum mati mánadagar	717777
Hotel Hafnia	15%	Frokostbuffet í matstovuni og av øllum á Kafé Kaspar	313233
Hornið, SMS.....	10%	Av øllum vørum	233423
Fljóðið sp/f.....	10%	Av øllum vørum	311718

Jógvan Weihe	10%	Av øllum vørum	353897
Vouge	10%	Av øllum vørum uttan tilboðsvørum	312380
kvinnuklæðir			
Hjá Kissa	15%		311395
Mannfólkaklæðir			
Teldutænastan	15%	Av øllum vørum uttan tilboðs- og útsølvørum. Av telduumvælingum	616100
Smyrilsvegur 7			
Bailine	10%		280554
Tórshavnar Maskinhandil	15%	Av øllum vørum uttan tilboðsvørum	313442
Hitapumpur.fo	10%	Av hitapumpum við montering. Um 3 keypa saman	212204 312204
Køtlum	20%	Hárviðgerð	312299
Touché	10%	Av øllum vørum uttan tilboðsvørum	603300
Mótahandil			
Nordcar	10%	Av dekkum og felgum	363738
P/F Waag	20%	Av dekkum	323666
SRI	10%	Av øllum uttan glasvevi	313030
Máling			
in•tone clinic		Viðgerð við infrareyðum hitateppi. 1. viðgerð 100 kr., fylgjandi viðgerðir 150 kr.	516114
Salong Liljan	15%	Hárviðgerð,mán.-fríggj. fyri kl. 13	314768
Torfinsgøta 6			

Í Vágum

Unicar	10%	Av øllum leigubílum	263546
Frisørsalongin MidWay	15%		213055
HA-bílar við Hallur Berg	10%	Av arbeiðsløn upp á bilumvælingar	220021
Salong Aura	15%	Av arbeiðsløn, hárviðgerð	215499
Nest, kafé og matstova	10%	Av øllum mati	308888
Ur og brillur	10%	Av øllum brillum	447950
H-Dygd, vindeygu og hurðar	10%	Av øllum vørum	322177

Í Sandoy

Búrhandilin	10%	Av tógvi og gávulutum	361519
--------------------------	------------	-----------------------	--------

Í Norðoyggjum

Linsan Optik 15%	Av brillustellum og -gløsum	313133
Stoksoyrarvegur 16 Klaksvík		
Sjómansheimið 10%	Av leigan av kømrum	455333
Hotel Klaksvík		
JAP, klædnabúð 10%		456880
Vera Klipt 10%	Av allari hárvíðgerð	455677
Hvíthús 10%	Av klædnavørum	455353
Seymistovan Hei-Mai 15%		457162
Leivur Ellingsgaard 10%	Ur, gull, silvur, brillur	455203
Hjá Skós 10%	Av øllum skóm	455057
Angus Steakhouse 10%	Av øllum mati mánadagar	457777
El-in5%	Av øllum vørum, undantikið tilboðsvørum	284513
Norðoya Litbúð 15%		457300
Klaksvíkar Autolakering 10%	Av øllum vørum	458787 / 288787
Bil & Dekkverkstaðið 10%	Av øllum billutum	456959 / 217861
Við John Heinesen		

Í Suðuroy

Hotel Bakkin 10%	Av øllum mati	373961
Richard B. Thomsen & Søn ... 20%	Við kontantsølu	661000
Timburhandil A/S		
Glasstovan á Tvøroyri 10%	Av øllum mati	790064
Tvørávegur 25		

Í Eysturoy

Diana 10%	Av øllum hondarbeiði og ítrivsvørum uttan toy til føroyska búnan, seymimaskinum og lampum	448125
Ur og brillur 10%	Av øllum brillum	447950
Rokoko, klædnahandil 10%	Av øllum klæðum	441039
Brá, mótahandil 10%	Av øllum vørum uttan tilboðsvørum	422727
Shari, mótahandil 10%	Av øllum vørum uttan tilboðsvørum	454646
Skósøla við Terje Hansen 10%	Av øllum vørum	441018
Josi, klædnahandil 10%	Av øllum klædnavørum og skóm	441450
Við S. Danielsen		

YVIRLIT YVIR PENSJÓNISTA- OG ELDRAFELOGINI Í FØROYUM 2021

Landsfelag Pensjónista

Løkjatún 1, 160 Argir, tlf. 219394,

t-post: lp@eldri.fo,

heimasíða: www.eldri.fo

Limafeløgini:

1. Pensjónistafelagið Hugni

Ninni Olsen, forkvinna, Stangavegur 138,

700 Klaksvík, tlf. 455543 og 215543,

t-post: marjun.joensen@gmail.com

Limatal: 105 Felagið stovnað: 19.10.1971

2. Eldrafelagið Fjallið

Jón úr Konoy, formaður, Gásamýri 13,

520 Leirvík, tlf. 443131 og 220931,

t-post: jonkonoy@gmail.com

Limatal: 153 Felagið stovnað: 18.03.1991

3. Eldrafelagið Borgin

Toftagøta 9, Fuglafjørður,

Áshild Kristiansen, forkvinna, Fjalsvegur 6,

530 Fuglafjørður, tlf. 214621 og 580025,

t-post: ashild.kristiansen@skulin.fo

Limatal: 170 Felagið stovnað: 16.02.1985

4. Oyndarfjarðar Pensjónistafelag

Frank Anthoniussen, formaður, Norðuri í Bø 17,

690 Oyndarfjørður, tlf. 213851,

t-post: frankoyndar@hotmail.com

Limatal: 8 Felagið stovnað: 02.10.1991

5. Eldrafelagið á Toftum

á Kneysum 14, Toftir,

Alfred Olsen, formaður, Rókavegur 24,

656 Saltnes, tlf. 447960 og 210960,

t-post: alfred-olsen@kallnet.fo

Limatal: 65 Felagið stovnað: 09.09.2015

6. Eldrafelagið Nón

Laura Olsen, forkvinna, Geilagøta 5,

640 Rituvík, tlf. 448622 og 748622,

t-post: laurarituvik@gmail.com

Limatal: 181 Felagið stovnað: 16.09.1987

7. Eldrafelagið Kumlá

Elias Hansen, formaður, Skálavegur 92,

480 Skála, tlf. 441188,

t-post: eliassonja@gmail.com

Limatal: 60 Felagið stovnað: 15.02.1992

8. Pensjónistafelagið í Sjóvar Sókn

Sigrun Danielsen, forkvinna, Fløtuvegur 12,
490 Strendur, tlf. 212450
t-post: martin@olivant.fo
Limatal: 79 Felagið stovnað: 24.10.1988

9. Eldrafelagið á Eiði

Knút Vesturdal, formaður, Korndalsvegur 26,
470 Eiði, tlf. 423014 og 223525,
t-post: vesturdal@vesturdal.com
Limatal: 70 Felagið stovnað: 26.03.2009

10. Sunda Pensjónistafelag

Vibeke Ingvarsson, forkvinna, Norðskálav. 36,
460 Norðskáli, tlf. 267346 og 422226.
t-post: v_ingvarsson@hotmail.com
Limatal: 56 Felagið stovnað: 03.02.1985

11. Pensjónistafelagið í Havn

Arne Thorsteinsson, formaður, undir Pisuvarða 3,
100 Tórshavn, tlf. 284881 og 210621
teldupost: arne.thorsteinsson@kallnet.fo
Limatal: 360 Felagið stovnað: 20.05.1976

12. Eldrafelagið Vesturskin

Jákup Hummeland, formaður, Niðarivegur 51,
350 Vestmanna, tlf. 424102 og 250443,
t-post: e.hummeland@gmail.com
Limatal: 84 Felagið stovnað: 28.05.1984

13. Vága Pensjónistafelag

Erhard Jacobsen, formaður,
370 Miðvágur, tlf. 596147,
t-post: erhjac@gmail.com
Limatal: 95 Felagið stovnað: 30.11.1981

14. Pensjónistafelagið "Kvøldarsól"

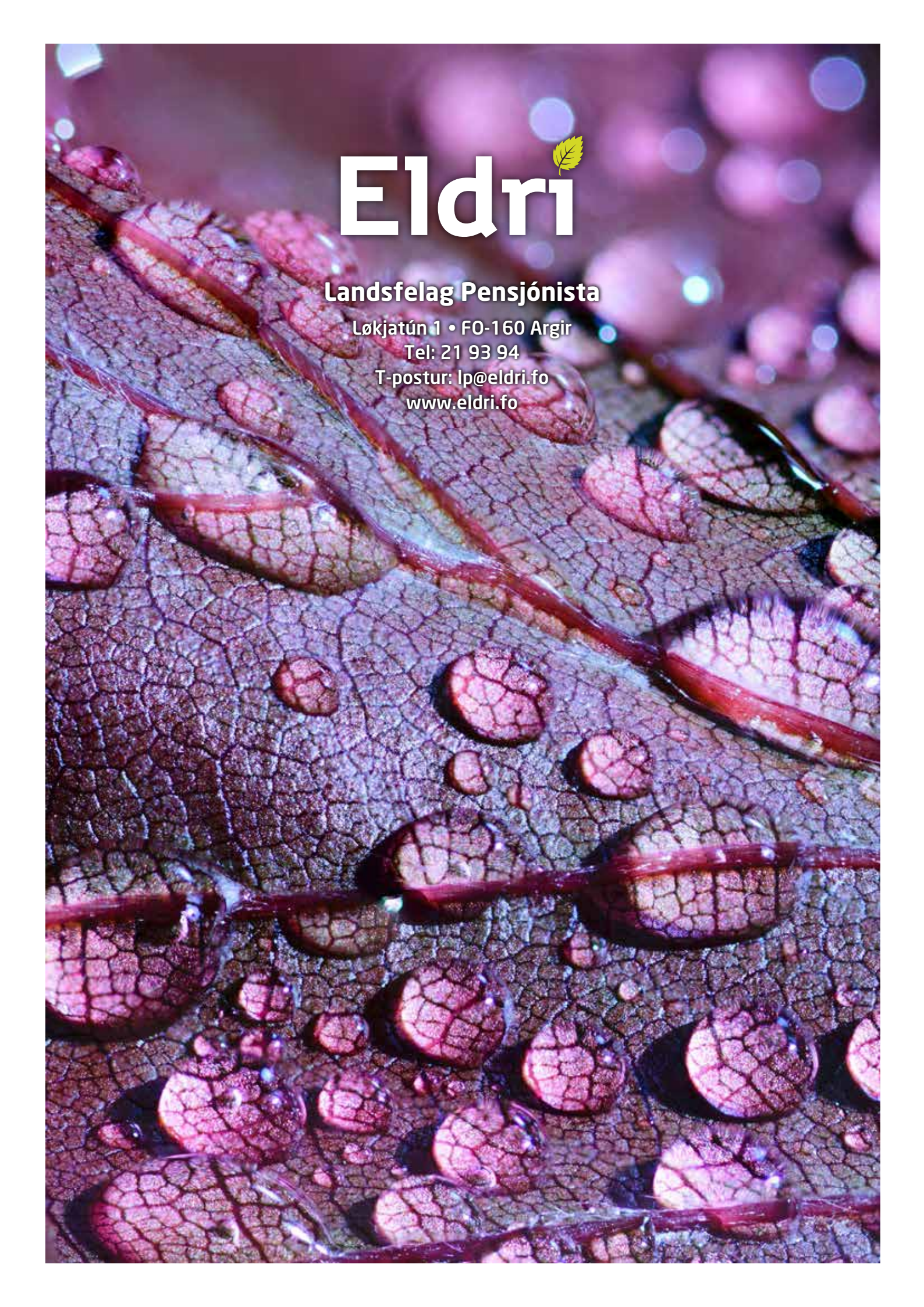
Birgit Hentze, forkvinna,
240 Skopun, tlf. 361330,
t-post: birgithentze@gmail.com
Limatal: 8 Felagið stovnað: 29.04.1982

15. Pensjónistafelagið HØFT

Jens Johannesen, formaður, Heiðatrøðin 5A,
800 Tvøroyri, tlf. 571770 og 371770,
t-post: jaj@kallnet.fo
Limatal: 30 Felagið stovnað: 28.12.1981

**16. Pensjónistafelagið í sunnaru
helvt av Suðuroy**

Ingeborg Vinther, forkvinna, Geilin 38,
900 Vágur, tlf. 573427,
t-post: vinther@mail.fo
Limatal: 60 Felagið stovnað: 19.09.1985

Eldri

Landsfelag Pensjónista

Løkjatún 1 • FO-160 Argir

Tel: 21 93 94

T-postur: lp@eldri.fo

www.eldri.fo